

GRADISOV VESTNIK

GLASILO GRADISA

Sklepe 8. kongresa ZSS bomo morali uresničiti

Letošnji kongres Zveze sindikatov Slovenije je bil v Celju. To mesto, ki je znano štajersko in slovensko industrijsko središče, kjer je bilo že v stari Jugoslaviji čutiti moč delavstva in njegove borbe za delavske pravice, se je na 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije lepo pripravilo. Hiše in ulice so bile preplavljene z zastavami, povsod so bila izložena okna okrašena z letaki in plakati za kongres. Njihove najboljše priprave pa so potekale v samih delovnih kolektivih, kjer so se resnično dobro pripravili na kongres. V vseh večjih in manjših delovnih organizacijah tega območja so ne samo enkrat razpravljali o novi reorganizaciji sindikata, o njegovih novih nalogah, o osnutkih sklepov, ki naj bi bili predloženi delegatom na kongresu.

ske zveze sindikatov in delavskih zbornic Koroške in Štajerske, generalne konfederacije delavskih sindikatov in italijanske unije dela iz dežel Furlanije — Julijske krajine, Emilie Romagne in Veneto. Delo kongresa je spremljalo tudi več kot 100 novinarjev.

Kongres je bil resnično ploden. Sprejetih je bilo cela vrsta sklepov, pa mislim, da je bil najpomembnejši zadnji: »Z enako zavzetostjo kot priprave na kongres se moramo vreči z vsem srcem, prepričanjem, revolucionarno ostrino, a prav zato človeško pošteno tudi v uresničitev sprejetih nalog.«

Ko gre za reševanje dolgoročnih in kratkoročnih vprašanj nadaljnje razvoja družbe, je sindikat sestavni del organiziranih socialističnih sil, ki se bojujejo za samoupravljanje. To je potrebno še posebej poudariti, ker tudi v dosednji praksi niso bili redki primeri, da smo kar sami zlezli, ali pa so nas od zunaj potiskali na pozicije. Znanih zgolj sindikalnih zahtev, na enostransko kritiziranje družbenih pojavov in iskanje odgovornosti izven nas samih. Odgovornosti v pogojih, v katerih izhajajo odločitve vse bolj iz samoupravno organiziranih delavcev, zato ni mogoče enostavno valiti na druge, pa naj gre za odločitve v TOZD ali za odločitve v skupščini.

Osnovno področje našega delovanja je torej politična bitka, da bodo delavci v združenem delu dejansko odločali. Zato imamo močno oporo v sami ustavi, pa tudi v vseh naših internih aktih. To pa pomeni, da samoupravno dogovorjene in sprejete norme obnašanja zahtevajo samoupravni red in disciplino, k' si jih nihče ne more in ne sme krotiti po svoje.

Uresničitev sklepov je odvisna od vseh organizacij, od vsega članstva,

od nas vseh. Predsednik ZSS Janez Barborič je kongres zaključil z naslednjimi besedami, ki prav tako pomenijo obveza za vse: »Sprejeta organiziranost sindikatov pomeni obenem tudi dogovor o delitvi dela med nami samimi. Pri vsem tem pa resnično pričakujemo največ od same posamezne osnovne organizacije v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.« Torej je za vse nas nedvoumno: Delajmo vsi, ne samo sindikalni forumi, ker bomo le tako lahko postavili sindikat na tisti položaj, ki mu pripada.

Uveljaviti se morajo najbolj ustvarjalni delavci

Navada, da na prvo mesto postavljamo delitev dohodka, zelo malo pa razmišljamo o tem, kako ga ustvariti in povečati, ni v skladu z ustavo. Največji problemi okrog delitve dohodka nastajajo prav tam, kjer sta dohodek in produktivnost majhna.

Novi samoupravni sporazumi in družbeni dogovori seveda ne bodo takoj negirali sedanjih sporazumov. V začetku bodo v glavnem korigirali razmere, zlasti tam, kjer je delo zapostavljeno in kjer imajo drugi kriteriji prednost pred kvaliteto ter učinkom. Omogočiti pa morajo, da se bodo uveljavili najbolj ustvarjalni in najbolj produktivni delavci.

Nove dogovore in sporazume sprejemamo torej s ciljem, da se bodo delu in delavcem vrata odprla na stežaj, hkrati pa se bodo zaprla za nedelovne in razne demogoge, ki so na vseh področjih. To je pot, ki naj vodi našo družbo v večjo produktivnost, dohodek in delavčev standard.

V sedanjih sporazumih so nekatere merila, ki zavirajo rast produktivnosti in sploh strokovnjake ter najboljše delavce. Ne smemo se bati dela in njegovih rezultatov in ga zato tudi ne smemo omejevali, kjer so njegovi pozitivni učinki vidni in merljivi. Novi pravilniki o pridobivanju in delitvi dohodka ter oseb-

nih dohodkov v TOZD naj izhajajo prav iz tega načela. Ni se treba bati, če bo nek inženir ali delavec zaslužil več kot drugi. V resnici je težko najti dva enako delovna in učinkovita inženirja ali delavca, naj se ta »neenakost« pokaže tudi v dohodku. Brez tega ni boja za večjo produktivnost in večji dohodek.

Pozabili smo tudi, da ima delo še človeško, moralno dimenzijo. V pravih in pravih moramo določiti kriterij moralnih priznanj in poskrbeti, da se bo z diplomami, pohvalami in javnimi priznanji slišalo za najboljše delavce zunaj podjetja.

Iz govora Mika Spiljaka v Priboju

INTERNACIONALA

Vstanite v suženjstvu zakleti,
ki jarem vas teži gorja!

Zdaj pravda stara k borbi sveti
vas kliče za prostost sveta.

Ta svet krivičnosti razbijmo,
do tal naj boj ga naš podre,
nato svoj novi svet zgradimo,

bili smo nič, bodimo vsi!

Že se ljudstvo je zbralo,

v zadnjo borbo že hiti,
da z Internacionalo prostost si pribori.

Že se ljudstvo je zbralo,

v zadnjo borbo že hiti,
da z Internacionalo prostost si pribori.

Uradni govor in poročilo o minulem delu sindikata je prebral predsednik ZSS Janez Barborič

Moramo reči, da so se tud. drugod po Sloveniji dobro pripravili na kongres, kar se je videlo tudi v izboru kandidatov. Ti so v svojih razpravah prihajali na dan s predlogi, ki so zrasli resnično med delavci, med njihovim razmišljanjem o tem, kaj naj sindikat v nadaljnjih obdobjih pomeni, kaj naj nudi delavcu, kako močno vlogo bo imel odslej v družbi. Na kongresu tako ni bilo težko dokončno oblikovati in sprejeti novi statut Zveze sindikatov Slovenije in sklepov, ki so jih dejansko oblikovali člani sindikatov že nekaj mesecev nazaj v svojih pripravah na kongres, ko so vse predloženo gradivo pregledali in ga s svojimi predlogi popravljali in dopolnjevali.

Kako velik pomen so videli v kongresu ne samo naši delavci, ampak tudi tujci, lahko vidimo v tem, da so kongresu prisostvovali tudi delegati sindikata naših delavcev, zaposlenih v Avstriji in Nemčiji, avstrijskih

Ob prazniku
republike
naše iskrene
čestitke

Uredništvo
Gradisovega
vestnika

Pogled na del Hrastnika, kjer gradimo nov most

Misli kongresa

• Samoupravno in politično organiziran delavski razred je neposredni nosilec celotnega napredka družbe, ki s tem ne prevzema samo pravic, temveč prevzema tudi odgovornosti.

• Sindikati odslej ne prevzemajo le posplošenih interesov delavskega razreda. Ustvarjeni so ustavnopravni pogoji, da postanejo sindikati neposredni nosilci samoupravnega in družbenega dogovarjanja, ki je v sedanjem trenutku gotovo ključna naloga naše organizacije.

• Osnovna naloga delovanja sindikata je politična bitka za to, da bodo delavci v družbenem delu odločali o uporabi preseženega dela.

• Nikar ne ploskajmo vedno in naprej vsem in vsakršnim zahtevam skupin delavcev, za katerimi se lahko tudi marsikaj skriva, temveč na osnovi ocene pojave ali težej nudimo tudi političen odpor proti družbeno nesprejemljivemu!

• Kazalec kvalitete našega dela in uresničevanja samoupravnih odnosov bodo načini, kako in kdaj bodo razrešeni vzroki za nastanek posameznih konfliktov. Enako bo kazalec kvalitete našega dela in uveljavljanje samoupravnih odnosov tudi obseg potrebne zaščite delavcev s klasičnimi pravnimi sredstvi.

• Boriti se moramo za tak sindikat, brez katerega se ne bo na nobeni ravni družbene organiziranosti zgodilo prav ničesar, kar je pomembnega za delavca.

• Preobrazba sindikata je bitka z zaostalostjo in neznanjem, z nasprotniki samoupravljanja ter oblasti delavca nad dohodkom in s pristaši ideje o sindikatu kot nepolitični organizaciji za predavanja, preskrbo in prireditve.

• Vsak, ki v sindikatu prevzame katerokoli dolžnost, bi jo moral uresničevati s polno odgovornostjo in z zavestjo, da v vsako neizpolnjeno nalogo resno ovira pri delovanju svoje sotovariše in delavski razred kot celoto.

• V uresničevanju svoje ustavne funkcije v kadrovske politiki v sindikatih organizirani delavci ne bodo podprli nobenega kandidata za katerokoli vodilno funkcijo v organizaciji združenega dela, v samoupravnih in drugih organih ali organizacijah, ki se ne bi v celoti zavzemal za uresničevanje ustave in sklepov zadnjega kongresa.

• Kdor ne uresničevati interesov delavskega razreda, naj gre na tako delo, kjer delavcev vsaj ovirati ne bo mogel, če jim že ne pomaga. Nobena tako imenovana poslovna uspešnost ga pri tem ne bo mogla zaščititi.

• Celotno zgradbo samoupravnega in političnega sistema gradimo na delegatskih osnovah, med drugim že imamo tudi delegatsko organizirane delavske svete v združenem delu. Ne le v samoupravnih normah temveč tudi v vsakdanjem življenju, pa se kar prepogosto mimo delegatov direktno obračajo na zbore delavcev, jih vprašujejo za mnenje in predloge, največkrat na osnovi površnih informacij.

• Dokler temeljne organizacije združenega dela ne bodo v položaju, da delavci v njih z dolžnostjo dobrega gospodarja ustvarjajo dohodek in ga zatem tudi delijo in združujejo, toliko časa ne bodo nosilci gospodarjenja in odločanja.

• Precej je takih organizacij, v katerih delavci v temeljnih organizacijah po določenih sporazuma razpolagajo le z osnovnimi sredstvi in sredstvi stanovanjskih skladov. Pa še to je omejeno, pri osnovnih sredstvih z vnaprej odtujeno in združeno amortizacijo v celoti. Delavcev TOZD v vseh teh primerih za zdaj upravlja le s klavdom, ki mu ga niso izpulili iz rok.

• Tudi za sestavljene organizacije združenega dela velja isto kot za temeljne organizacije: Tista temeljna organizacija, ki ne združuje nič, je kvečjemu samostojna organizacija združenega dela. Povezovanja zaradi povezovanja, povezovanja zaradi tega, da se lahko s tem postavlja, so odveč in jih odklanjamo.

• Ob sicer ekonomskem zakonitem procesu opazovanja gospodarstva pa bomo sindikati najbolj pozorno spremljali kako in na kakšnih osnovah je vse to zgrajeno. Zagotovo se bomo uprli poskusom aneksij, ko »veliki« pristajajo na sodelovanje »majhnih« le pod pogojem popolne samoupravne predaje, kar največkrat pomeni popolno prepustitev odločitev o združevanju dela in sredstev odtujenim centrom. Če v kalu moramo zatreči poskuse, da bi se spet izoblikovale nekakšne generalne direktije, ki naj v imenu napredka odločajo o ljudeh in stvareh.

• Danes delavci še vedno ne razpolagajo z dobršnim delom svojega rezultata dela; še vedno se del dohodka združuje brez zavestne odločitve, prelivanja dohodka niso samoupravno usmerjena, področje denarnega prometa in promet proizvodov še niso v zadostni meri integrirani v združena dela. Vsi v teh relacijah vsebovani deli dohodka bodo ostali gola knjigovodska kategorija vse do tle, dokler organizirani delavci ne bodo pobudniki, usmerjevalci, izvajalci in kontrolorji teh denarnih pretokov.

• Ustavno načelo je, da delavcev osebni dohodek mora biti odvisen od prispevka, ki ga je dal s svojim minulim delom. To načelo se v svoji družbenoekonomski celoti uresničuje z obvladovanjem celotnega dohodka, ki je rezultat vloženega živga in minulega dela.

Odbor za varstvo pri delu je na III. seji obravnaval poročilo o gibanju poškodb in bolezni za čas od 1. I. 1974 do 30. IX. 1974 s primerjavo podatkov za isti čas leta 1973.

	1974	1973
Zaposlenih	6.085	5.329
Poškodovanih pri delu (od teh v letu 1974 eden smrtno)	314	331
pri delu je bil poškodovan vsak	19	16
bolovanje za poškodbe je trajalo — dni	17	17
skupaj bolovanja za poškodbe — dni	5.466	5.699
ali % od stvarno izvršenih dni	0,59	0,69
Poškodovanih na poti	17	26
Bolovanje za poškodbe na poti — dni	1.052	873
Bolovanje za eno poškodbo na poti	62	34
Bolnih	5.264	5.000
ali % zaposlenih	86	94
Bolovanja za bolezni — dni	57.267	56.711
ali % od stvarno izvršenih dni	6,13	6,90
Skupaj za poškodbe pri delu in bolezni je bilo bolovanja	62.733	62.410
ali % od stvarno izvršenih dni	6,72	7,59

Po tem poročilu je bil podan pregled poškodb in bolezni za posamezne TOZD z analizo nekaterih karakteristik poškodb in poškodb, do katerih je prišlo zaradi nepazljivosti, površnosti ali opustitve varnostnih ukrepov.

Navedene so bile tudi ugotovitve zadnjih inšpekcijskih pregledov. Pregled po TOZD so sodelovali vsi prisotni predsedniki komisij za varstvo pri delu TOZD. Glede stanja in vzdrževanja električnih instalacij in naprav ter poškodb v zvezi z električnim tokom je podal poročilo kontrolor električnih instalacij in naprav oddelka za varstvo pri delu.

Stanje se sicer izboljšuje, vendar bo v bodoče treba več sodelovanja in razumevanja za dela elektrifikacij s strani delovodij in stavbovodij na gradbiščih. Elektrifikaciji pa bodo morali za opravljanje svojega dela dobiti ustrezno orodje — sploh pa bomo morali varstvenim ukrepom posvetiti več pozornosti.

Most čez Savo, cesto in železniško progo

V bližini železniške postaje Hrastnik gradijo naši delavci nov most

Posebna značilnost novega mostu je, da poteka od zgodovinske cerkve sv. Miklavža naravnost preko Save, obstoječe ceste in železniške proge kar dobrih 20 metrov nad normalnim vodostajem vode in se na levem bregu priključuje v blagem loku cesti pri gasilskem domu steklarne Hrastnik na obstoječo cesto 1. maja. Cesta poteka nad gostiščem Zasavje in nad samopostrežno trgovino. Teren od gostišča Zasavje in vse do priključka na staro cesto je zelo strm in plazovit, zato bodo potrebna ogromna dodatna dela. Vsi izkopi so zaščiteni z opornimi zidovi. Najtežje pa bo v predelu nad trgovino, kjer bodo dela lahko izvajali le v krajših odsekih (kampalah). Ti odseki bodo zaščiteni z betonskimi opornimi zidovi, ki bodo še dodatno sidrani s prednapetimi sidri v zdravo hribino pod plazom.

Pred pričetkom gradnje mostu je bilo potrebno porušiti objekte doma ladjarjev, 2 stanovanjski hiši ob samopostrežni trgovini, porušiti pa bo potrebno še menzo steklarne Hrastnik in več pomožnih objektov.

Celotna trasa je dolga 320 metrov. Sam most pa je dolg 154 metrov in širok 10,60 metra. Konstrukcija je statično določena in sestavljena iz 5 prostostojajočih polj. Vsako polje sestavljajo 4 nosilci iz prenapetega betona, ki so med seboj povezani s prenapetimi rebri — prečniki. Vsa gornja konstrukcija tj. nosilci pa so položeni na 8 prečnih stebrov in 2 opornika.

Do sedaj je na mostu gotova spodnja konstrukcija, in zabetonirani nosilci v prvem polju ter dva nosilca v drugem polju. Delo na drugem polju je zelo zahtevno, saj poteka montaža nad železniško progo, kar zahteva veliko mero pazljivosti in prekinitev železniškega prometa. Vsaki dan lahko položijo le en nosilec, saj se lahko promet prekrine le za 1 uro na dan. Skupno je pred-

videno, da se ves promet po železniški progi prekine za 7 ur, kar bo znašalo približno 25 milijonov starih dinarjev dodatnih stroškov. Ko bo 2. polje v celoti gotovo, bodo električne kable železnice pritrdili kar na nosilce.

Prelistal sem gradbeni dnevnik, v katerem piše, da so s pripravljanimi deli pričeli ob lepem sončnem vremenu, točno 7. maja 1974.

Piše pa tudi, da so imeli v času od 1. septembra do 20. oktobra kar 25 deževnih dni, ko sploh ni bilo mogoče delati, zato je tudi delni zastoj pri sami gradnji. Zastoj so seveda še botrovali drugi vzroki, nepravčasna rušitev objektov (zadnji

je bil porušena šele oktobra), pomanjkanje betonskega železa itd., toda graditelji obljubljajo, da bodo (če bo vreme ugodno) manjkajoče nadoknadili.

Na gradbišču je zaposlenih 61 ljudi. Stanujejo v začasnih barakah, hranijo se v menzi SGP Hrastnik. Pravijo pa, da s hrano niso preveč zadovoljni. Premalo količinska in enolična je. Trije obroki stanejo dnevno 22 dinarjev.

Dela vodijo: sektorski vodja za most tov. Franc Novak, sektorski vodja za priključke in gradbeno delo Rudi Horjak, Srečko Plavec, glavni delovodja Stepan Hranilovič, delovodja, in Jože Genc, skupinovodja L. C.

Montaža vzdolžnih nosilcev v I. polju

Organizacijski sekretar Slavko Grečar med razpravo

Malenkostno zamudo bomo nadoknadili

V času kongresa se je v razpravi zvrstilo večje število delegatov

Gradisove nagrade za 1974 podeljene

Delavski svet podjetja Gradis je na predlog Komisije za Gradisove nagrade za leto 1974 podelil letošnje nagrade Ladu Janžekoviču, Rajku Zupančiču, Pavlu Stanoniku in Ivanu Koscu. TOZD GE Maribor pa je prejela častno diplomu

OBRAZLOŽITEV:

Lado Janžekovič

I.

LADO JANŽEKOVIČ, gospodarstvenik, pomočnik TOZD GE Maribor:

Kolektiv TOZD Maribor je znan na mariborskem območju kot eden tistih, ki se aktivno vključuje tudi v družbenopolitično življenje izven okvira delovne organizacije. Ravno po zaslugi Lada Janžekoviča je vključena ta TOZD v več množičnih organizacij v Mariboru, kjer je s svojim delom in aktivnostjo pridobila resnično dober sloves. Tovariš Janžekovič pa si je močno prizadeval tudi na področju integracijskih procesov Gradisa s Slovenijo cestami. Za čim hitrejšo realizacijo tega je dal precej pomembnih pobud in predlogov, deloval je veliko samoiniciativno in današnji rezultati kažejo, da je bilo to prizadevanje tudi zelo uspešno. Vedno si uspešno prizadeva, da vlada v kolektivu duh enotnosti, pravičnosti, njegovi principi pa so pripeljali kolektiv do tega, da posluje točno in pravočasno, uspelo pa mu je tudi urediti finančno in administrativno službo v svoji TOZD v taki meri, da je danes GE Maribor vodilna TOZD v podjetju glede evidence in poslovanja. Prav tako je s svojimi posegi in vzgledom pripomogel k vzgoji kolektiva, da upošteva in izvaja ekonomičnost in koristno poslovanje, kar je pripomoglo, da je letos GE Maribor med našimi TOZD najboljše gospodarila. Prehrana in nastanitev delavcev je v svoji TOZD po zaslugi Lada Janžekoviča zelo dobro urejena in tudi zelo kvalitetna, tako da so delavci naše TOZD veliko na boljšem v primerjavi z drugimi podjetji. Lado Janžekovič je tudi eden izmed naših najbolj neumornih organizatorjev športnih tekmovanj in voditeljev dobrih športnih ekip. Mnogi uspehi Gradisa na športnih igrah gradbincev so vsekakor tudi rezultat njegovega dela.

II.

RAJKO ZUPANČIČ, dipl. oec., direktor splošne službe Skupnih služb Gradisa:

Ce pogledamo Gradisovo interno zakonodajo, bomo videli, da je izredno dobro pripravljena, tako da smo v tem pogledu zgled ostalim delovnim organizacijam. Za vestno in ažurno delo ter še posebno ravno zaradi urejanja naše interne zakonodaje se podeljuje nagrada Rajku Zupančiču, ki je zaslužen za naš zakonodajni red. Gradis je tako eden

izmed prvih, ki je sklenil sporazume med enotami in pravilno uskladi notranjo razdelitev odnosov, pravic in dolžnosti. Za to, da hodi Gradis v korak s časom in da sledi vsem navodilom političnega vodstva na tem področju, je bilo potrebno ogromno vloženega napora in znanja, tega pa je vložil v to delo v največji meri Rajko Zupančič.

Znano je, da se po zamislih, ki so v Gradisovih notranjih samoupravnih aktih, ravna veliko gradbenih podjetij v Sloveniji, kar dokazuje, da je moral tov. Zupančič pri tem kreirati sam v pretežni meri organizacijo in notranjo ureditev glede na veljavne predpise in spremembe družbeno-ekonomskega sistema pri nas.

Tovariš Zupančič je poleg vsega tega delaven tudi na drugih področjih dela v podjetju, je zelo discipliniran in vsesplošno priljubljen v kolektivu.

III.

PAVLE STANONIK, VK tesar, zaposlen pri TOZD Lesno industrijski obrat Škofja Loka.

Pavle Stanonik je izredno prizadeven, marljiv, strokovno sposoben in discipliniran delavec. Izredno je predan kolektivu, maksimalno izkorišča delovni čas, produktivnost pa je pri njem nadpovprečna. Vedno so mu zaupana najzahtevnejša dela v samostojno izvedbo. Delal je kot vodilni tesar na objekti hotel »Kom-pas« v Kranjski gori, na strešnih konstrukcijah v vseh hotelih v Por-

Pavel Stanonik

torožu, na hotelu »Pod Pohorjem« ter na drugih objekti. Poleg navedenega pa je izdeloval sam komplicirane opaže kot razni drsni, plezajoči ipd.

Posebno skrb posveča varstvu pri delu in je prejel tudi leta 1971 pohvalo in značko od GIP »GRADISA«.

Aktivno sodeluje v samoupravnih in družbenopolitičnih organih. Zaradi zaupanja, ki ga uživa v kolektivu, je bil izvoljen za predsednika komisije za medsebojna delovna razmerja, je član komisije za narodno obrambo. Do sedaj je opravljal tudi druge funkcije kot član DS, raznih komisij in izvršnega odbora sindikalne organizacije. Poleg naštetega pa sodeluje v vseh športnih manifestacijah Gradisa.

IV.

IVAN KOSEC, delovodja, zaposlen pri TOZD gradbena enota Celje.

Pri podjetju Gradis se je zaposlil leta 1948 kot VK zidar. Njegova prva zaposlitev je bila izgradnja objekta obrata gradbenih polizdelkov.

Po končani delovodski šoli leta 1951 ga najdemo kot delovodjo skoraj po vsej Sloveniji. S podjetjem Gradis je sodeloval tudi v naši enoti v Frankfurtu. Kot delovodja je vodil zelo zahtevne objekte pa naj si bo to v pogledu konstruktivnih zahtev, rokov in kvalitete dela.

Njegove delovne in organizacijske izkušnje niso bile neopažene, kar lahko potrjuje dejstvo, da je kot delovodja sodeloval, organiziral in vodil dela na najrazličnejših objekti. Naj omenimo samo nekatere:

- energetski objekti: HE Medvode, TE Šoštanj faze III,
- nizke gradnje,
- industrijski objekti,
- stanovanjski objekti,
- objekti turističnega značaja.

Njegova pripadnost Gradisu je izjemna. Na gradbiščih ga najdemo ob vsakem času, pa naj bo to popoldan, ob sobotah, nedeljah in praznikih, če to narekuje operativni plan.

Ivan Kosce

Delovne probleme postavlja vedno na prvo mesto. Njegova želja, da bi podjetje vedno in povsod poželo dobre uspehe in si ustvarilo soliden renome, je tudi odraz njegovega prizadevanja.

Gradisovo diplomu prejme TOZD GE Maribor

TOZD GE Maribor je v zadnjih dveh letih nadpovprečno povečala obseg del, v večji meri pa uspešnosti del. V letu 1972 npr. je imela enota 6,74 milijona din ostanka dohodka, kar je predstavljalo 12% ostanka dohodka vseh enot. Leto kasneje je imela 7,26 milijonov din ostanka dohodka z deležem 15,4%, medtem ko je ob 3/4 letju tekočega leta znašal ostanek dohodka že 10,22 milijonov din, delež pa 17,6%.

Ce pogledamo stopnjo režije enote vrednosti čiste proizvodnje izražene v odstotkih, potem ugotovimo, da je v letu 1971 in 1972 znašala stopnja (15,1%, 14,4%), kar je bilo več kot je v povprečju vseh enot (14,5%, 14,2%). V letu 1973 in še posebej ob 3/4 letju 1974 pa se je delež režije enote zmanjšal na 13,5% od vrednosti ČP, medtem ko je znašal za vse proizvodne enote 14,4%.

Pri kazalniku uspešnosti poslovanja — PCD/h je za TOZD GE Maribor očiten hitrejši porast kot pri drugih enotah. Tako je v letu 1973 porastel PCD/h v proizvodnih enotah za 7% v Mariboru pa za 17%. V 3/4 letju 1974 v primerjavi 3/4 letje 1973 pa je porastel PCD/h v proizvodnih enotah za 17%, v Mariboru pa za 33%.

Zbirni kazalniki uspešnosti — PERLA uvršča TOZD MARIBOR med gradbenimi enotami na prvo mesto.

Nagrade in diploma, so bile slovesno podeljene na zadnji seji delavskega sveta podjetja Gradis.

Vsem nagrajencem in TOZD GE Maribor, naše iskrene čestitke.

Naši zvesti sodelavci

10 letniki

TOZD GE CELJE

1. Bajič Anto, 2. Brežnik Albin, 3. Huzjak Franjo, 4. Jeršič Anton, 5. Kazaferovič Hamzo, 6. Koprivec Ignac, 7. Lulik Karlo, 8. Pintarič Stjepan, 9. Rek Kamilo, 10. Slavulj Rajko, 11. Skrinjar Franjo, 12. Vidovič Štefan.

TOZD GE JESENICE

1. Kuralt Elizabeta, 2. Beguš Lucija, 3. Cikojevič Milovan, 4. Dragosavac Djukan, 5. Fatič Omer, 6. Hasanagić Reho, 7. Horvat Valent, 8. Kos Franjo, 9. Kucko Ivan, 10. Kosič Jovan, 11. Kokošar Daniela, 12. Mikulič Ivan, 13. Malkoč Meho, 14. Mehmedagić Murat, 15. Pejić Živko, 16. Šmitran Milorad, 17. Triplat Ivanka, 18. Todorović Nedeljko, 19. Zrnić Milan, 20. Zunić Zarko.

TOZD GE KOPER

1. Božić Dominik, 2. Dariš Silvo, 3. Hrvatinić Danilo, 4. Jurčić Jure, 5. Mihalić Adam, 6. Muminić Husein, 7. Sav Edvard, 8. Volk Marija, 9. Andrejašič Jože.

TOZD GE LJUBLJANA

1. Alijagić Rasim, 2. Bašić Hasan, 3. Galincec Martin, 4. Golnar Martin, 5. Gudlin Pavel, 6. Gužvinec Anton, 7. Kikić Stjepan, 8. Kocijan Stjepan, 9. Lacmanović Mile, 10. Latič Meho, 11. Oblak Pavel, 12. Petrić Valent, 13. Podbregar Hilda, 14. Salkanović Husein, 15. Skeledžija Djuro, 16. Štapa Alojz, 17. Subelj Janez, 18. Tabaković Rasim, 19. Vodjenič Jovo, 20. Zoričič Mile, 21. Zorko Jože.

TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA

1. Antolek Stjepan, 2. Babič Eranko, 3. Bečić Ajaz, 4. Branković Savo, 5. Brdar Salih, 6. Kerovec Ivan, 7. Kuhar Josip, 8. Nurić Mehmed, 9. Pantoš Vid, 10. Salešević Rifet, 11. Perko Ivan, 12. Zganec Franjo, 13. Jusić Remzo.

TOZD GE MARIBOR

1. Balent Josip, 2. Ban Ivan, 3. Borko Avgust, 4. Durjava Marjeta, 5. Horvat Ivan, 6. Horvat Štefan, 7. Kanžian Robert, 8. Klemenčič Lovrenc, 9. Kosi Jožef, 10. Kozlar Martin, 11. Krleža Mirko, 12. Kuhar Janez, 13. Ljubičič Josip, 14. Majhen Drago, 15. Marko Franc, 16. Mesarec Franc, 17. Osebek Jožica, 18. Polak Adolf, 19. Predikaka Franc, 20. Petričević Anton, 21. Slavinec Janez, 22. Stojko Ivan, 23. Svenšek Jože, 24. Salja Sokol, 25. Sadl Vincenc, 26. Travnika Martin, 27. Vrečko Franc, 28. Vnuk Franjo, 29. Zamuda Franc.

TOZD GE RAVNE NA KOROŠKEM

1. Dondur Milan, 2. Franc Jožefa, 3. Gabrovec Bogomir, 4. Hanžek Adolf, 5. Helbl Kristijan, 6. Jug Elizabeta, 7. Kolajta Ludvik, 8. Mahmić Kasim, 9. Otič Mihael, 10. Petrovič Ante, 11. Podričnik Marija, 12. Pogorelec Ana, 13. Porič Mustafa, 14. Prajz Ivan, 15. Perkovič Ivan, 16. Kovačič Hubert, 17. Sonjak Marija, 18. Skreget Anton, 19. Štinjek Kristina, 20. Tkalec Mijo, 21. Uršnik Jurij, 22. Vidovič Mato, 23. Vuković Ivan, 24. Vičič Tomo.

TOZD KO LJUBLJANA

1. Dolinar Janez, 2. Hajdinjak Franc, 3. Hozjan Jože, 4. Paredoš Marjeta, 5. Pirc Stane, 6. Štrukelj Stane, 7. Trstenjak Alojz, 8. Kunej Anton.

Rajko Zupančič

Ponosni smo tudi na ta objekt — hotel Radin (izvajalec TOZD GE Maribor)

Novi predlogi - osebni dohodek - dodatki

Skupen dogovor organizacij sindiktov in zveze sindikatov Slovenije »Sindikalna lista« je pred nami. Pogovorimo se, nato pa se še z veliko večjo vnamo odgovornosti vključimo in usmerimo vse napore za dvig produktivnosti, izgrajevanje spodbudnega sistema delitve po delu in v realizacijo ostalih sklepov 8. kongresa ZSS.

Kaj je torej novega v predlagani sindikalni listi.

■ **Najnižji osebni dohodek delavca**, ki opravlja najbolj enostavno delo in dela poln delovni čas v normalnih pogojih ter dosega normalen delovni uspeh, mora znašati najmanj 60 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu, ki ga ugotovi in objavi Zavod SR Slovenije za statistiko.

■ **Najvišji osebni dohodek** mora biti rezultat in kazalec uspešnosti gospodarjenja udeleženca samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke.

Najvišji osebni dohodek nima absolutne zgornje meje, temveč ga določijo udeleženci v samoupravnih sporazumih za dejavnosti.

Na podlagi dinamične odvisnosti istih kazalcev kot opredeljujejo razporejanje dohodka in ob upoštevanju indeksnih razmerij med najnižje in najvišje vrednotenimi tipičnimi poklici ali delovnimi mesti.

Najvišji osebni dohodek se lahko izplača, če ima udeleženec samoupravnega sporazuma izdelana merila nagrajevanja po delu. Delavec je upravičen do najvišjega osebnega dohodka, če je učinek njegovega dela izmerljiv ali dokazan. Pri tem je zlasti potrebno upoštevati izpolnjevanje planskih nalog.

■ **Nadurno delo**, ki traja dalj kot poln delovni čas (nadurno delo) gre delavcu dodatek v višini 54 odstotkov obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je delal prek polnega delovnega časa.

■ **Nočno delo**; za delo v nočnem delovnem času gre delavcu dodatek v višini najmanj 30 in največ 50 odstotkov dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

■ **Delo na dan nedelje**. Za delo na dan nedelje gre delavcu dodatek od 35 do 50 odstotkov dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

■ **Delo na dan praznika**. Za delo na dan zveznega in republiškega praznika gre delavcu poleg zakonsko določenega nadomestila in akontacije osebnega dohodka zaradi dela na ta dan še dodatek v višini 50 odstotkov akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

■ **Deljen delovni čas**. Samoupravni sporazumi, katerih udeleženci imajo zaradi narave dela deljen delovni čas, lahko določijo poseben dodatek delavcu, ki dela v deljenem delovnem času. Za deljen delovni čas se šteje, če prekinitev delovnega časa traja več kot eno uro.

Dodatek za deljen delovni čas znaša največ 300 dinarjev mesečno, če traja prekinitev delovnega časa nad eno uro in 600 dinarjev mesečno, če traja prekinitev več kot dve uri.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

■ **Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni**. Znesek nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižji od 90 odstotkov mesečnega neto osebnega dohodka delavca. Osnova je izplačani osebni dohodek v preteklem koledarskem letu, ki se valorizira skladno s porastom življenjskih stroškov.

■ **Nagrajevanje po minulem delu**. Ustava terja, da mora biti vsak delavec v takem položaju, da dohodek temeljne organizacije združenega dela in njegov osebni dohodek ne bosta samo odraz njegovega tekočega dela, temveč bosta čedalje bolj postajala tudi odraz storilnosti celotnega družbenega dela, seveda v določenem razmerju z njegovim prispevkom k tej storilnosti in v skladu z načeli solidarnosti delovnih ljudi.

■ **Osebni dohodki in življenjski stroški**. Pri valorizaciji osebnih dohodkov zaradi življenjskih stroškov je potrebno upoštevati:

- družbenoekonomsko politiko tekočega leta,
- gibanje življenjskih stroškov,
- že doseženo raven povprečnega osebnega dohodka pri udeležencu samoupravnega sporazuma,
- delovanje samoupravnega sporazuma dejavnosti glede možnosti povečanja osebnih dohodkov
- razpoložljivi dohodek

Izhodišča so naslednja:

1. Del delavčevega osebnega dohodka iz naslova nagrajevanja po minulem delu ne povečuje obsega sredstev za osebne dohodke, razporejene iz dohodka po merilih samoupravnega sporazuma.

2. Kot merilo racionalnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi služi opredelitev normalne uspešnosti poslovanja panoge, za katerega se s kazalci rentabilnosti ali produktivnosti dela dogovorijo udeleženci samoupravnega sporazuma.

3. V samoupravnem sporazumu se morajo udeleženci dogovoriti za vrednost ene enote minulega dela pri normalni uspešnosti poslovanja. Obenem se morajo dogovoriti tudi o dinamiki večanja ali zmanjševanja vrednosti te enote v odvisnosti od dinamike uspešnosti poslovanja glede na normalo.

4. Število enot minulega dela izračunajo udeleženci samoupravnega sporazuma na osnovi števila svojih delavcev, ki ga ponderirajo:

- s količniki iz razmerij sistematiziranih delovnih mest po merilih samoupravnega sporazuma, ali
- s količniki iz razmerij dejansko izplačanih osebnih dohodkov posameznih delavcev v preteklem koledarskem letu, in delnega upoštevanja števila delovnih let vseh delavcev.

5. V samoupravnih aktih udeleženci samoupravnega sporazuma podrobneje določijo merila za nagrajevanje delavcev po minulem delu.

Če in dokler samoupravni sporazum vrednoti delovno dobo, znaša najvišji možni odstotek tako upoštevane delovne dobe:

Delovna doba	Najvišji odstotek mesečnega osebnega dohodka delavca
nad 1 do 5 let	1
nad 5 do 10 let	2
nad 10 do 15 let	4
nad 15 do 20 let	6
nad 20 do 25 let	8
nad 25 do 30 let	10
nad 30 let	12

Zenske si pridobijo maksimalni odstotek ovrednotenja delovnih izkušenj 10 let pred redno upokojitvijo.

■ **Ovrednotenje stalnosti**. Udeleženci sporazuma, ki zaradi prekomerne fluktuacije delavcev uvajajo posebno stimulacijo stalnosti, lahko to določijo v samoupravnem sporazumu in svojem samoupravnem aktu, vendar naj ta dodatek ne presega 5 odstotkov osebnega dohodka delavca.

■ **Dnevnice za službena potovanja v državi ter stroški prenočevanja**.

Dnevnična znaša:

— za čas odsotnosti več kot 8 do 12 ur največ 95 dinarjev,

— za čas odsotnosti več kot 12 ur največ 145 dinarjev

Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo največ 155 dinarjev. V primeru, da delavec za prenočevanje ne predloži računa, mu gre za prenočevanje največ 70 dinarjev.

Dnevnice so za vse delavce enake.

Dnevnice in stroški prenočevanja pripadajo pod istimi pogoji tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

■ **Kilometrini**. Skladno s strukturo pogonskih stroškov so praviloma opravičljivi zneski za nadomestilo za uporabo osebnega avtomobila v službene namene do višine 1,50 dinarjev za prevoženi kilometer.

Kilometrine se ne morejo izplačevati v pavšalnem znesku.

■ **Terenski dodatek**. Terenski dodatek ni oblika nagrajevanja, temveč je povračilo za povečane materialne stroške, ki jih ima delavec pri delu in prebivanju na terenu.

Terenski dodatek znaša največ 65 dinarjev na dan. Terenski dodatek in dnevnična se med seboj izključujeta.

Terenski dodatki so pod enakimi pogoji za vse delavce enaki.

Terenski dodatki gredo tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

■ **Nadomestilo za ločeno življenje**. Nadomestilo za ločeno življenje znaša mesečno največ 1200 dinarjev. Nadomestilo za ločeno življenje in terenski dodatek se med seboj izključujeta.

■ **Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela**. Delavcu, učencu v gospodarstvu ter študentu in dijakom na praksi, se lahko povrnejo stroški za prevoz na delo in z dela v višini stroškov javnih prevoznih sredstev na določenih relacijah s tem, da delavec, učenec v gospodarstvu ter študent in dijak na praksi, sam krije najmanj 30 dinarjev. Kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se lahko obračunavajo stroški prevoza na delo in z dela v višini največ 0,40 dinarjev za kilometer.

■ **Regres za prehrano med delom**. Organizacije sindikata si morajo prizadevati, da zagotovijo delavcem organizirano in regresirano prehrano med delom. Regres za organizirano prehrano med delom znaša največ 300 dinarjev na delavca mesečno.

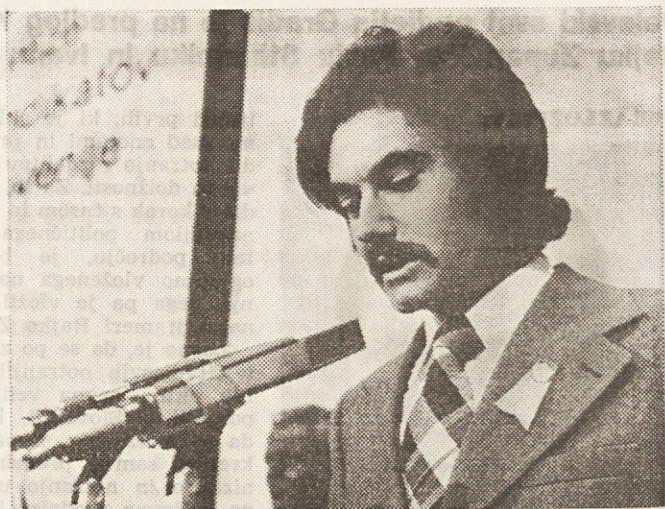
V primerih, ko temeljne in druge organizacije združenega dela nimajo organizirane prehrane, znaša regres za prehrano med delom 100 dinarjev na delavca mesečno.

Regres za prehrano se ne sme izplačati v gotovini. Regres za prehrano v višini vrednostnih bonov mora biti v veljavnosti omejen na tekoči mesec.

■ **Odškodnine izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem**. Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati, da bodo v samoupravnih aktih udeležencev sporazuma opredeljeni pogoji, ki bodo kar najbolj spodbujali ustvarjalnost delavcev ter merila za pravične odškodnine in nagrade izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem.

Razen tega se morajo osnovne in druge organizacije sindikata nenehno zavzemati za pospeševanje iznajditeljske in racionalizatorske dejavnosti tudi na področju občine, republike in zveze, in v ta namen zagotoviti potrebna sredstva.

■ **Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo**. Namenski znesek za stanovanjsko gradnjo znaša toliko, kot je sklenjeno v samoupravnem sporazumu o združevanju

Andrija Pajtak, naš inštruktor je na kongresu razpravljal o izobraževanju in kadrovanju učencev

Nič kar je pomembnega ne sme iti mimo sindikata, je dejal predsednik ZKS Franc Popit

sredstev za stanovanjsko gradnjo, vendar ne manj, kot znaša 6 odstotkov bruto osebnih dohodkov.

■ **Regres za letni dopust**. Sredstva za nadomestilo stroškov rednega letnega dopusta se oblikujejo v višini najmanj 900 dinarjev in največ 1100 dinarjev na zaposlenega, pomnoženo s številom zaposlenih, h katerim se prištejejo tudi učenci v gospodarstvu.

Regres za letni dopust gre tudi učencem v gospodarstvu.

V regres za letni dopust na delavca je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne v počitniškem domu.

Delavec, ki ima pravico do dopusta, je upravičen tudi na regres za letni dopust.

■ **Odpravnina**. Odpravnina ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj dva in največ tri poprečne mesečne osebne dohodke na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu. Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

■ **Nagrade ob delovnih jubilejih**. Če udeleženci v družbenih dogovorih za območja ali v svojem internem aktu določajo nagrade za delovne jubileje, so zgornje vrednosti:

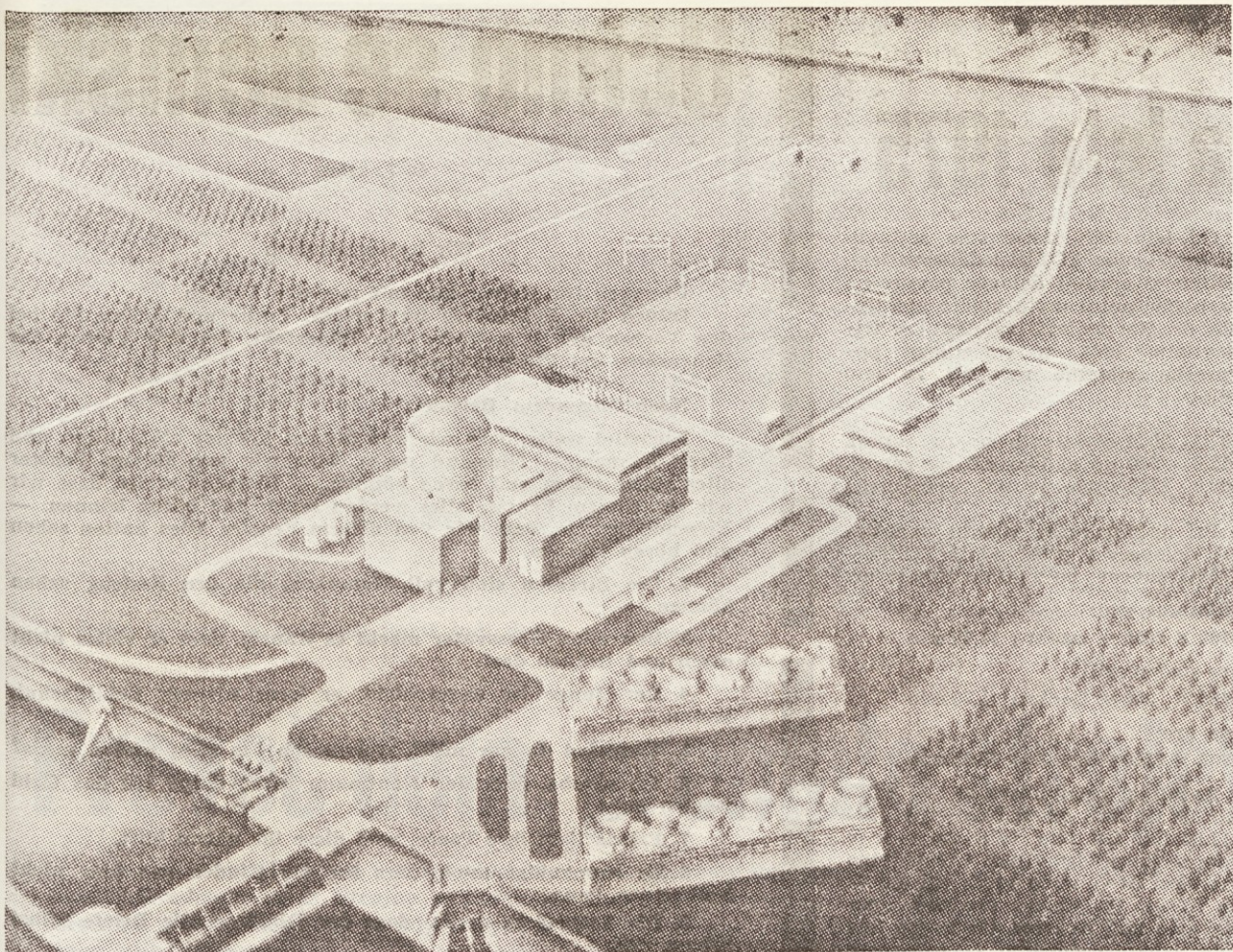
- za 10 let delovne dobe v delovni organizaciji 230 dinarjev,
- za 20 let delovne dobe v delovni organizaciji 3450 dinarjev,
- za 30 let delovne dobe v delovni organizaciji 4600 dinarjev.

Katera delovna doba se upošteva pri določanju delovnega jubileja in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne jubileje, določijo udeleženci v svojem splošnem aktu.

Več in podrobna navodila so objavljena v prilogi Delavske enotnosti. Delavci, člani kolektiva Gradisa preglejte, preštudirajte, zahtevajte pojasnila — čas za razpravo je do 25. decembra 1974.

Delegati so z enominutnim molkom počastili spomin umrlih članov v času od 7. do 8. kongresa

V Krškem smo začeli graditi jedrsko elektrarno, ki bo ena največjih elektroenergetskih objektov pri nas, proizvajala pa bo dve tretjini današnje porabe električne energije v Sloveniji. Že konec desetletja bo nova elektrarna z močjo 632 megavattov dajala 4,4 milijarde kilovatnih ur električne energije na leto. Celotna gradnja, ki jo financirata Slovenija in Hrvatska, bo veljala predvidoma 7 milijard dinarjev. Opremo zanjo bo dobavila ameriška firma Westinghaus. Centrala bo na leto porabila 16 ton obogatene urana, ki bo prihajal iz rudnika na Žirovskem vrhu.

Dimnik že leze iz tal

Pričetek pripravljalnih del za veliki dimnik v termoelektrarni v Trbovljah je bil 29. avgusta. Takrat je bil na slovesni otvoritvi gradbišča tudi naš glavni direktor ing. Hugo Keržan. Dimnik bo visok 360 metrov in bo s svojo višino pomagal, da trboveljsko dolino ne bomo več imenovali dolina na Meseu ali še kako grše. Strupeni dim iz elektrarne bo nosil višje kot dosedanji dimnik in tako omogočil, da bodo zračne struje, ki se nahajajo višje, razredčile ta dim in ga odnašale stran.

Pa poglejmo, kaj pravi sektorski vodja ing. Malgaj. Pri gradnji tega giganta poleg Gradisa sodeluje tudi Vatrostalna iz Bosne in Carrena iz Düsseldorfa. Gradiš je v bližini elektrarne postavil lastno betonarno, ki je začela 24. oktobra že obratovati. Prej so dobavljali beton od SGP Beton iz Zagorja, TOZD Trbovlje, kjer so

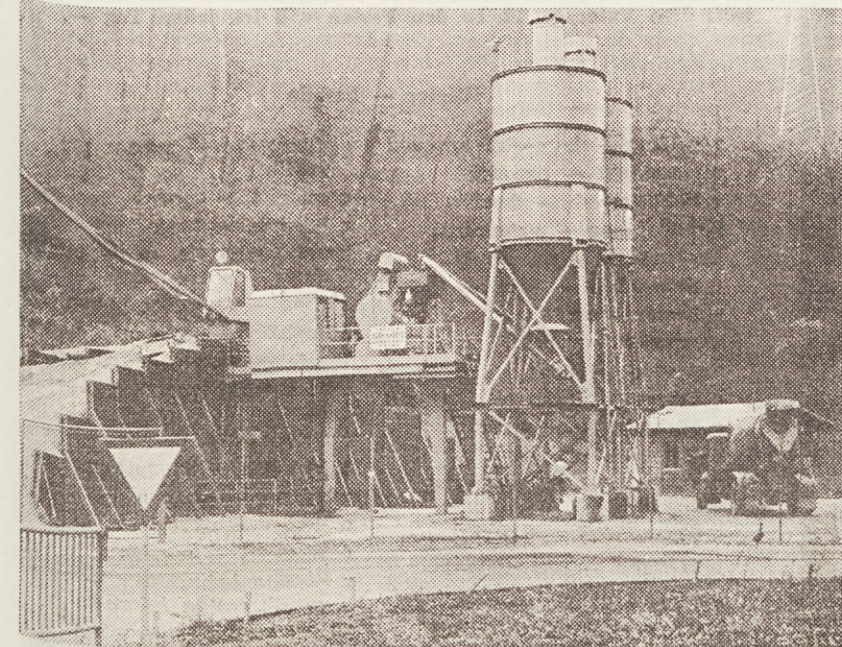
bile vedno težave, ali zaradi okvar na betonarni ali pa zaradi pomanjkanja cementa in agregata. Gradišna betonarna, ki so jo postavili v Trbovljah, je atestirana, to pa je izvršil Zavod za raziskavo materiala. Za postavitev betonarne je bilo potrebno odkopati in odpeljati približno 4000 m³ in pripeljati 350 m³ nasepa za betonarno. Po izdelavi temeljev so postavili nanje betonarno SB 500, ki ima zmogljivost 23—25 m³ zmešanega betona na uro. Pred koncem pripravljalnih del so pričeli že z izdelavo pilotov.

Pilotazo opravlja Geološki zavod iz Ljubljane. Po projektu je za dimnik predvidenih 62 benoto pilotov s premerom 1,5 metra. Pilote vrtajo od kote 13 do 14 pod terenom. Tako so ti piloti najmanj 3 metre v dolomit. Takoj zatem so pričeli tudi z inženiranjem pete pilotov. Za pilote je predvideno okoli 1200 m³ MB 300 in 70 ton rebraste armature Ø 32. Do 15. novembra je bilo izdelanih 36 pilotov. Konec te etape dela predvidevajo za 15. december s pregledom homogenosti vgrajenih pilotov.

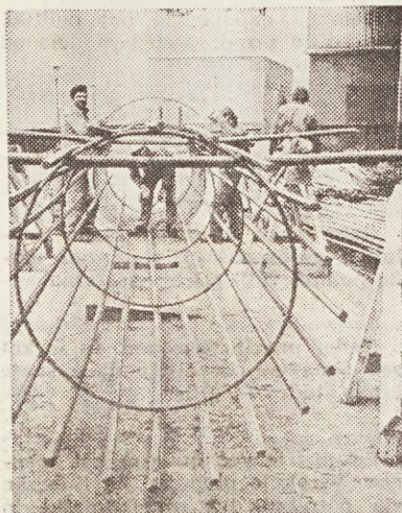
Sam temelj dimnika, v katerega gre približno 1300 m³ betona, bo naredil Gradis. TOZD GE Celje. Z izkopom gradbene jame bodo začeli predvidoma po novembrskih praznikih. Zaenkrat ima Gradis za prva začetna dela na dimniku zagotovljenih 500 starih milijonov dinarjev. V bližnji prihodnosti pa bo investitor in prevzemnik vseh del Cerrena iz Düsseldorfa uredil vse premostitvene kredite pri banki. Trenutno delavci Gradisa samo dobavljajo beton in vežejo armaturne koše. Zato je sedaj na gradbišču samo deset delavcev. Za njihovo prehrano in stanovanje je urejeno v sami elektrarni. Naši ljudje pravijo, da za njihovo bivanje in prehrano že dolgo ni bilo tako poskrbljeno, manj pa so zadovoljni s samimi Trbovljami, saj jih pri delu zaradi umazanega ozračja le redkokdaj obseja sonce.

Zabijanje pilotov izvaja Geološki zavod iz Ljubljane

Betonarna pri TE Trbovlje bo dobavljala beton vsem izvajalcem gradnje dimnika

To je armatura za enega izmed 62 pilotov dimnika

Naši jubilanti

■ TOZD KO MARIBOR

1. Bratkovič Ivanka, 2. Galun Ernest, 3. Horvat Ivan, 4. Kramberger Friderik, 5. Kramberger Štefan, 6. Lesiak Mišo, 7. Masten Valter, 8. Žunko Vlado.

■ TOZD LIO SKOFJA LOKA

1. Batnik Ivan, 2. Brelih Tatjana, 3. Bernik Gašper, 4. Hostnik Andrej, 5. Kos Gašper, 6. Krmelj Janez, 7. Kumer Franc, 8. Potočnik Jože, 9. Rant Silvo, 10. Pustavrh Niko.

■ TOZD OGP LJUBLJANA

1. Čendič Cveto, 2. Dolž Hasan, 3. Duranovič Muhamed, 4. Hočevar Anton, 5. Horvat Stanislav, 6. Kečkeš Josip, 7. Križajli Ivan, 8. Pečenko inž. Boris, 9. Primožič inž. Marko, 10. Solar Gavril.

■ TOZD SPO LJUBLJANA

1. Bračun Anton, 2. Čanadi Franjo, 3. Jarkovič Franc, 4. Kalšan Martin, 5. Kopic Peter, 6. Kropivšek Janez, 7. Maksimovič Milovan, 8. Merhar Franc, 9. Mikulaj Josip, 10. Premr' Štefan, 11. Serec Stanko, 12. Smerke Alojz, 13. Stošič Brane, 14. Užmah Valentin, 15. Šiftar Ludvik, 16. Štravs Karel, 17. Žvab Ivanka.

■ TOZD BIRO LJUBLJANA

1. Markun inž. Ida, 2. Moljk Sonja, 3. Reya inž. Niko, 4. Vodopec inž. Pavel.

■ TOZD ŽELEZOKRIVNICA

1. Mustafić Asim, 2. Počuč Luka.

■ SKUPNE SLUŽBE

1. Curk Adela, 2. Hren inž. Franc, 3. Jakopič Franc, 4. Kasap Marija, 5. Košir Silva, 6. Kogovšek Polonca, 7. Kogovšek Marija, 8. Mohorič Olga, 9. Plevčak Marija, 10. Rancinger Darinka, 11. Svajger Ivan, 12. Zupan Zdravko, 13. Žitnik Romana, 14. Pogačnik inž. Janez, 15. Planinšek Ana, 16. Plevnik Janka.

■ TOZD FRANKFURT

1. Džulić Hašim, 2. Štrbac Božo, 3. Tomič Niko.

■ TOZD MÜNCHEN

1. Dragančič Maks, 2. Lah Anton.

15 letniki

■ TOZD GE CELJE

1. Bačič Franjo, 2. Baksa Dragutin, 3. Džafič Mehmed, 4. Herman Drago, 5. Oto Anton, 6. Sever Terezija, 7. Safarić Josip, 8. Špoljar Rudolf, 9. Zdovc Ela, 10. Zarin Savo, 11. Zidar Stefan, 12. Zupančič Franc.

■ TOZD GE JESENICE

1. Drole Henrik, 2. Jan Anton, 3. Kelja Marko, 4. Vidaković Mate, 5. Živković Vladimir.

■ TOZD GE KOPER

1. Božič Rudi, 2. Furlan Jože, 3. Gobina Andrej, 4. Lovšin Alojz, 5. Zore Ivan.

■ TOZD GE LJUBLJANA

1. Bartolec Štefan, 2. Benkovič Stjepan, 3. Beti Karlo, 4. Cipot Štefan, 5. Erzar Minka, 6. Herman Vlado, 7. Inhof Stefka, 8. Naltigal Anton, 9. Novak Marija, 10. Oto Štefan, 11. Pajtak Štefan, 12. Purič Pavel, 13. Sagaj Elizabeta, 14. Sijamhodžić Kasim, 15. Sučić Jozo, 16. Turkalj Djuro, 17. Zelenko Franc.

■ TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA

1. Blažinič Josip, 2. Hamžić Ibro, 3. Moškrič Dragica, 4. Ribič Stevo, 5. Tome Leopold, 6. Umek Marija.

■ TOZD GE MARIBOR

1. Belec Stanko, 2. Fekonja Avgust, 3. Gajšt Jakob, 4. Grab Jože, 5. Horvat Anton, 6. Horvatič Drago, 7. Maček Mirko, 8. Medved Tinka, 9. Müller Jakob, 10. Moge Ivan, 11. Pernek Rajko, 12. Potrč Angela, 13. Petek Franc, 14. Sivka Mira, 15. Smolek Ivan, 16. Safarić Janko, 17. Verdinek Franc, 18. Vlah Peter, 19. Vadjla Dušan.

■ TOZD GE RAVNE NA KOROŠKEM

1. Črncec Jože, 2. Dondur Pajo, 3. Kuserbanj Rudolf, 4. Krautberger Franc, 5. Mamič Sejfulah, 6. Mulalić Alija, 7. Prohart Lenart, 8. Sklepič Ivan, 9. Toplak Terezija, 10. Turza Karel, 11. Veeć Pavel, 12. Zaletel Tone, 13. Zavec Filip.

■ TOZD KO LJUBLJANA

1. Fortuna Miha, 2. Jerman Slavko, 3. Kopjar Štefan, 4. Krajnik Ciril, 5. Marolt Ciril, 6. Plesec Franc, 7. Sovec Jože, 8. Šavli Anton, 9. Šinkar Franc, 10. Boršič Karel.

■ TOZD KO MARIBOR

1. Gabere Marjan, 2. Kele Jože, 3. Medved Martin, 4. Malek Nada, 5. Pernat Albin.

■ TOZD LIO SKOFJA LOKA

1. Hafner Anka, 2. Jamnik Janez, 3. Jamnik Stane, 4. Stanonik Pavle, 5. Vlasie Rudi.

■ TOZD OGP LJUBLJANA

1. Blaži Vekoslav, 2. Hrzenjak Djuro, 3. Jereb Anton, 4. Kendič Smajil, 5. Kutnjak Franc, 6. Luzar Franc, 7. Pavlek Vinko, 8. Rogac Jože.

■ TOZD SPO LJUBLJANA

1. Glavonjič Rade, 2. Hrzenjak Vlado, 3. Huško Stanko, 4. Jug Franjo, 5. Kojzek Anton, 6. Lavrič Anton, 7. Mihalič Stjepan, 8. Srpak Anton, 9. Sušević Ilija.

■ TOZD BIRO ZA PROJEKTIRANJE LJUBLJANA

1. Kilar Mitja, 2. Markun Sonja.

■ TOZD ŽELEZOKRIVNICA

1. Mahmutović Safet.

■ SKUPNE SLUŽBE

1. Komar Ivo, 2. Hercog Marjeta, 3. Galič Milan, 4. Cerar Anica,

■ CENTRALNO SKLADIŠČE

1. Milanović Jovo.

■ UPRAVA DELAVSKIH DOMOV

1. Horvat Hilda, 2. Krakar Terezija.

20 letniki

■ TOZD GE CELJE

1. Horvat Marija, 2. Hozmec Franc, 3. Jazbec Ivan, 4. Jurenc Jože, 5. Kline Franc, 6. Rosce Rafael, 7. Strašek Franc.

■ TOZD GE JESENICE

1. Lukač Božidar, 2. Kne Franc, 3. Rakar Franc, 4. Rosič Stanko, 5. Vegrinc Anton, 6. Zalokar Jože.

Pred razpravo o gospodarskem načrtu za leto 1975

Metodologija sestavljanja izhodišč za gospodarske načrte je v Gradisu ustaljena že dobrih deset let. Dosedanji rezultati izpolnjevanja elementov načrtov, zasnovanih na izhodiščih, kažejo zelo majhne razlike med načrtovanimi in dejanskimi vrednostmi — z izjemo leta 1974, ko niso bile nepredvidene niti v domovini niti v tujini tako visoke inflacijske stopnje.

V letu 1975 se te stopnje prenašajo iz leta 1974 in sicer poenostavljeno v višini najmanj 50 %, če bi ostal nivo cen skozi celo leto 1975 nespremenjen. V primeru, da bi bila dinamika naraščanja cen v letu 1975 enaka dinamiki v letu 1974 (po podatkih za tričetrtletje 1974/73 znaša indeks cen v Gradisu 130,5), bi morali računati s porastom cen za najmanj 30 %.

Predvidevamo, da bodo v letu 1975 vendarle začele delovati stabilizacijske zavore, zato v teh izhodiščih načrtujemo:

- porast cen v gradbeništvu za 28 %,
- porast cen življenjskih potrebščin za 25 %,

1. Gibanje realnih OD naj bo skladno z gibanjem produktivnosti — v Gradisu merjena z VČP/EU (vrednost čiste proizvodnje na efektivno uro) — po stalnih cenah;
 2. sredstva za razširjeno reprodukcijo (ostanek dohodka in pospešena amortizacija) morajo hitreje kot sredstva za OD;
 3. sredstva za OD smejo porasti največ za 90 % porasta družbenega proizvoda.
- Pri 2630 din OD na mesec za čas januar — september 1974 in pri upoštevanju dinamike, da ta znesek predstavlja 91 % letne višine OD, predvidevamo ob koncu leta 2900 din osebnih dohodkov.
- Pri predloženem povečanju nominalnih OD za 31 %, bi znašali osebni

Od leta 1970 dalje smo sestavili za proizvodne TOZD podatke o tem, koliko je opravil delavec povprečno vseh (plačanih) ur in koliko efektivnih ur. Na podlagi podatkov za tričetrtletje 1974 in večletnega povprečja moremo računati za leto 1975:

87,2 2050 efektivnih ur na zaposl.
12,8 300 ur nadomestil na zaposl.
100,0 2350 vseh ur na zaposlenega

Pri načrtovanem številu zaposlenih delavcev v proizvodnih TOZD — 5700 delavcev, bo znašalo število ur:

efektivne ure:
 $5700 \times 2050 =$ (zaokr.) 11,70 mio
ure nadomestil:
 $5700 \times 300 =$ (zaokr.) 1,70 mio
vse ure:
 $5700 \times 2350 =$ (zaokr.) 13,40 mio

Kazalnik produktivnosti — VČP/EU je znašal ob tričetrtletju 1974 117,66 din. Od leta 1970 dalje je v povprečju predstavljala tričetrtletna vrednost 94 % letne vrednosti (od 91 do 97 %). Povprečno vrednost upoštevamo tudi za leto. Ob koncu leta zato lahko računamo z zaokroženo vrednostjo 125 din na efektivno uro. Za leto 1975 — kot omenjeno — računamo s porastom cen za 28 % in s porastom produktivnosti za 6 %, to je s skupnim porastom $(1,28 \times 1,06)$ za 36 %. Pri izhodiščni vrednosti 125 din/ef. uro moremo računati z vrednostjo VČP/EU v letu 1975 $(125,0 \times 1,36 =)$ 170 din.

Efektivnih ur predvidevamo 11,70 milijonov, vrednosti čiste proizvodnje pa:
 $170 \times 11,70 =$ 1989 ali zaokr. 2000 mio din.

Delež obrtniških del je znašal v zadnjih petih letih 17 % do 22 %, ob tričetrtletju 1974 (zadnji podatek) 19,2 %, leta 1973 pa 18,3 %. Računamo z zaokroženim deležem 20 %.

Vrednost proizvodnje je načrtovana kategorija obsega del in v primerjavi z družbenim proizvodom ali dohodkom drugotnega pomena. Pomen vrednosti proizvodnje pri načrtovanju bo močno porasel, ko bomo:

— načrtovali vrednost proizvodnje po stroškovnih mestih s pomočjo DC metode (pomen stalnih stroškov pri različnem obsegu del) in ko bomo

— sestavljali finančni plan ter na podlagi njega načrtovali optimalne zneske in plasmaje sredstev.

Predložili smo strukturo VP, pri kateri predvidevamo 80 % VČP in 20 % obrtniških (tujih) storitev:

VČP	80 %	2000 mio din
obrtn. dela	20 %	500 mio din
VP	100 %	2500 mio din

V primerjavi z oceno za leto 1974, ko se predvideva VP v višini 1700 mio din, bi znašalo povečanje 800 mio din ali 47 %.

Struktura povečanja:

Cene	68 %
Produktivnost	14 %
Efektivne ure	18 %
Skupaj	100 %

Reki in misli

V literaturi je najboljši način postati slaven biti mrtev.

(Balzac)

Kdor želi veliko znati, ne sme mnogo spati.

(Afriški pregovor)

Vsi kontinenti sveta so ženskega spola. S tem je moško suženjstvo dokazano.

Delo je napovedalo boj politiki. Vendar je zaradi pretrdega dela od boja odstopilo.

Natakarji in lakaji, pozor! Prihajajo gospod Kapitalizem z devizno kravato.

Garantiram, da čevlji, ki jih izdelujem, ne prepuščajo vode, zato lahko po mili volji pijete naša vina.

Kadar pravijo ženskam, da so kot sen, ponavadi pozabljajo, da so sanje lahko tudi — grde.

Pri nas je več ljubezni kot zakonov. Vzrok je preprost. Za ljubezen sta potrebni dve osebi: moški in ženska. Za zakon pa je poleg tega potrebna tudi — soba.

Učimo se nemški

66 Lektion

Wir lernen Deutsch

Übungen für Nebensätze mit modalen Verben
Bilden Sie Nebensätze im Perfekt, Futur und bilden Sie bei den Verben der Hauptsätze das Imperfekt, bei den Verben der Nebensätze das Plusquamperfekt.

Nach folgendem Beispiel:

Niemand weiss, dass wir von diesem Fenster alles sehen und hören können. — Niemand weiss, dass wir von diesem Fenster alles haben sehen und hören können. — Niemand weiss, dass wir von diesem Fenster alles werden sehen und hören können. — Niemand wusste, dass wir von diesem Fenster alles hatten sehen und hören können.

2. Die Strassen sind voll Menschen, die den Festzug sehen können.

3. Den alten Grossvater macht es traurig, dass er vieles nicht essen und trinken darf.

4. Der Junge ist ungeschickt, er lernt niemals Schlittschuh laufen.

5. Verstehst du gar nicht, warum ich das alles wissen muss?

6. Ich glaube, dass der Kaufmann nicht lange auf das Geld warten mag.

7. Frieda liebt ihre Tante, weil diese ihr nähen hilft.

8. Es beunruhigt mich, dass ich die Kinder von hier nicht beobachten kann.

9. Die Sekretärin denkt, dass der Direktor alle Briefe selbst öffnen will.

10. Vieles in dem Prozess versteht man erst, wenn man die Zeugen sprechen hört.

11. Die Maschine wird nicht rechtzeitig fertig, obwohl man die Arbeiter Tag und Nacht daran arbeiten lässt.

12. Der Kranke ruft den Arzt, weil er ihn von den Schmerzen befreien soll.

13. Die Kinder sind glücklich, weil sie ins Kino gehen dürfen.

14. Es freut mich, wenn ich die Kinder mit den neuen Spielsachen spielen sehe.

15. Ich vermute, sie hilft mir den verlorenen Ring suchen.

Bei dieser Gelegenheit wollen wir nochmals wiederholen, dass die modalen Hilfsverben (können, wollen, müssen, dürfen, mögen und sollen), ebenso wie die Verben: lassen, sehen, hören und helfen in Verbindung mit einem Infinitiv das Perfekt und Plusquamperfekt nicht mit dem Partizip, sondern mit dem Infinitiv bilden.

z. B. Mein Freund kann gut Klavier spielen. — Perfekt: Mein Freund hat gut Klavier spielen können. (nicht »gekonnt«). Er muss jeden Tag fleissig üben. — Perfekt: Er hat jeden Tag fleissig üben müssen (nicht »gemusst«). Ich sehe die Mutter am Fenster sitzen. Perfekt: Ich habe die Mutter am Fenster sitzen sehen (nicht »gesehen«).

Bilden Sie bei den Verben in folgenden Sätzen das Imperfekt, das Perfekt und das Futur nach folgendem Beispiel: Der Kranke darf die Reise nicht machen. Imperfekt: Der Kranke durfte die Reise nicht machen. Perfekt: Der Kranke hat die Reise nicht machen dürfen.

1. Der Lehrer kann den Fehler nicht finden.
2. Der Mann lässt sich die Haare schneiden.
3. Ich sehe den Gärtner im Garten arbeiten.
4. Ich höre den Vater draussen sprechen.
5. Ich helfe der Schwester den Koffer tragen.

Setzen Sie in das Perfekt:

1. Der Fuchs sieht an dem Hause schöne Trauben hängen.
2. Er will die Früchte haben.
3. Er kann die Weintrauben nicht erreichen.
4. Er muss auf den Genuss verzichten.
5. Im Abteil für Nichtraucher darf man nicht rauchen.
6. Die Raucher müssen in das Abteil für »Raucher« steigen.
7. Sie sollen die Nicht-raucher nicht mit dem Tabakrauch belästigen.
8. Der Hund hört Schritte kommen.
9. Er bellt und will seinen Herrn warnen.
10. Der Fremde kann das Haus nicht betreten.
11. Er lässt die Türklocke ertönen.
12. Der Herr muss den Hund weglassen und den Fremden hereinlassen.
13. Das kleine Kind ist hilflos und lernt erst allmählich trinken und essen.
14. Es lernt auch sitzen, stehen und gehen.
15. Es hört die Mutter sprechen und lernt sie verstehen und endlich selbst sprechen.
16. Es sieht die Geschwister spielen, mit der Zeit lernt es auch selbst spielen und sich beschäftigen.

Ergänzen Sie und setzen Sie in das Perfekt:

1. Er hört den Freund vor der Tür —.
2. Wir lassen die Waren ins Haus —.
3. Der Reisende sieht den Zug in den Bahnhof —.
4. Er soll den Freund vom Bahnhof —.
5. Der Staat will ein neues Theater —.
6. Die Bürger sollen neue Steuern —.
7. Die Bank muss den Wechsel —.
8. Der Strassenbahnführer darf während der Fahrt nicht —.
9. Der Kranke mag keine Bücher —.
10. Der Ausländer kann das europäische Klima nicht —.
11. Der Sohn hilft dem Vater —.
12. In den Ferien will ich jeden Tag —.

Wörter — besede

r Festzug — slavnostni sprevod	e Türklocke — zvonec pri vratih
ungeschickt — neroden	wegjagen — spoditi
r Schlittschuh — drsalka	r Fremde — tujec
beunruhigen — vznemiriti	hereinlassen (ie, a) — pustiti
beobachten — opazovati	noter
e Sekretärin — tajnica	hilflos — nemočen, nebogljn
r Zeuge — priča	allmählich — polagoma, počasi
vermuten — slutiti	verstehen (a, a) — razumeti
draussen — zunaj	sich beschäftigen — ukvarjati se
r Fuchs — lisica	r Reisende — potnik
e Weintraube — grozd	4. abholen — iti po koga
r Genuss — užitek	r Bürger — meščan
verzichten — odpovedati se čemu	e Steuer — davek
r Tabakrauch — tobačni dim	r Wechsel — menica
belästigen — nadlegovati	r Strassenbahnführer —
bellen — lajati	voznik cestne železnice
warnen — opozoriti, svariti	10. vertragen — prenesti

Prednost za Gradis

- porast nominalnih OD na uro (zaposlenega) za 31 %,
- porast družbenega proizvoda in obsega proizvodnje na uro za 36 %,
- porast produktivnosti za 6 % (za polovico manjši porast kot je znašal ob tričetrtletju 1974) in
- porast ur za 7 %.

Zgornji izhodiščni podatki so le za nekaj odstotkov višji, kot znašajo nedavno objavljeni podatki za SR Slovenijo.

NACRTOVANJE DOHODKA

Za leto 1975 bomo morali tako kot doslej upoštevati tudi družbeno veljavna merila, zlasti pa predvideno skupščinsko resolucijo o razvoju gospodarstva SR Slovenije v letu 1975 in merila nedavno sprejetega samoupravnega sporazuma v gradbeništvu Slovenije. Glavna izhodišča iz teh dokumentov, ki niso v nasprotju z internimi samoupravnimi akti, bi bila:

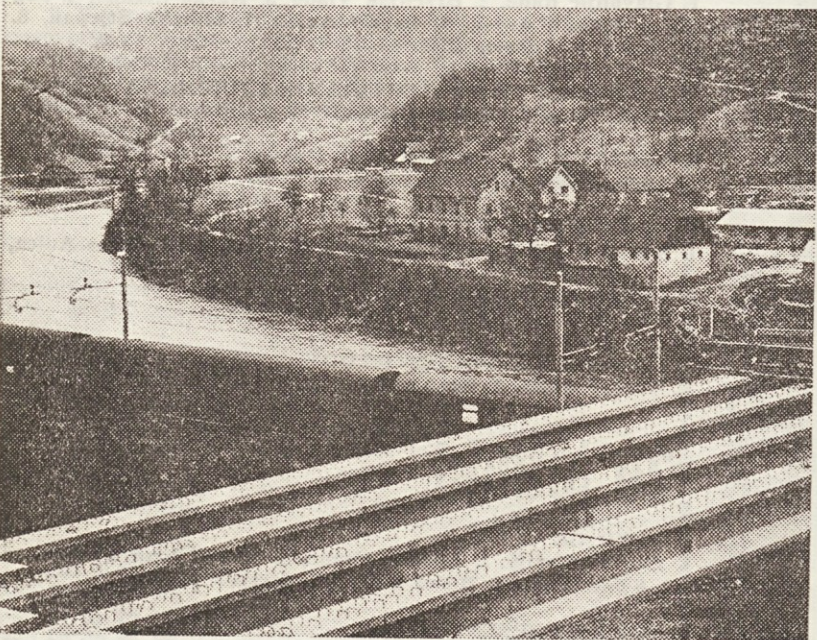
FIZIČNI OBSEG DEL

Fizični obseg del načrtujemo s povečanjem zmogljivosti, to je s povečanjem števila zaposlenih in ur (živo delo) ter s povečanjem (delovnih) sredstev (minulo delo), kar daje skupne učinke v povečanju obsega del (tehnologija, organizacija in drugo).

Pri programiranju števila zaposlenih, smo predvideli, da bo znašalo število zaposlenih kot sledi:

Skupina	1973	Ind. oc.	1974	Ind. pl.	1975	Ind.
Proizvodne TOZD	4953	104	5380	109	5700	106
Gradis — doma	5208	104	5640	108	6000	106
Gradis skupaj	5586	103	5950	106	6300	106
Gradis z vaj. in štipendisti	6040	104	6500	108	do 7000	do 108

Indeksi so verižni

I. polje na hrastniškem mostu je gotovo

Za dobro gradnjo je potrebno imeti tudi dobro mehanizacijo

Preveč dela, premalo strojev

Že dolgo je odkar smo v našem časopisu namenili malo prostora našim Gradisovcem iz Strojno prometnega obrata. Pa vendar jih srečamo povsod tam, kjer se odpre novo gradbišče. Nobena gradnja brez njih ne more; danes si je nemogoče predstavljati zidanje ali montažo objekta brez dvigala, buldožerja ali druge potrebne mehanizacije. Zato smo naslednji članek vključili v glasilo z namenom, da se vsi seznanimo z gospodarjenjem tudi te TOZD, pa tudi zato, da se seznanimo s problemi, ki tarejo zaposlene v Strojno prometnem obratu.

Strojno prometni obrat ima še vedno svoj sedež oziroma upravo na Šmartinski cesti, kjer se tlačijo na skupnem prostoru še s Kovinskimi obrati in Centralnim skladiščem. V vseh teh letih obstoja obrata so si nabavili veliko novih strojev, prostor pa je ostal vedno enak. Tako so že začeli premišljevali, kje bi našli večji prostor zase, oziroma, kje bi našli dovolj denarja za prostorsko razširitev, saj so si na jasnem, da ta najbrž ne bo zastoni, pač pa bo zanjo treba odšteti toliko denarja, da sami temu ne bodo kos. Prostora pa ne primanjkuje samo za mehanizacijo, ampak so zelo na tesnem tudi v pisarnah. Povedali so nam, da bi potrebovali nove strokovnjake, vendar jih zaradi prostorske stiske ne morejo nastaviti.

Lani je ta obrat posloval z izgubo. Pa poglejmo, kako je bilo letos v prvih devetih mesecih. V primerjavi z lanskim letom je ostanek dohodka večji, vendar pravijo, da jim to ne pomaga dosti, saj so zelo porasli materialni stroški in pogodbenne obveznosti. Tako so bile na primer pogodbenne obveznosti lani vredne 60 starih milijonov, letos pa so zrasle na 299 milijonov dinarjev. Prav tako so zakonske obveznosti narasle in sicer od 109 starih milijonov na 227 milijonov dinarjev.

Če pogledamo osebne dohodke, vidimo, da jih je bilo lani za 1.069 milijarde starih dinarjev, letos pa jih je za 1.404 milijarde.

V letošnjem tričetrtletju imajo 572 starih milijonov dinarjev ostanek dohodka. Ta ostanek je v absolutnem znesku precej velik, vendar bo po zaključnem računu toliko obveznosti, da bo ta ostanek kar skopnel. Med drugim bo treba vrniti tudi 76 milijonov S din posojila, ki so ga dobili lani za pokritje svoje izgube. Tako jim bo letos ostalo za lastne sklade zelo malo. Za letošnje leto so planirali skupno realizacijo v vrednosti 7.770 milijard S dinarjev, v tričetrtletju pa so ustvarili že 6.012 milijard S dinarjev. Celotna realizacija je pri njih odvisna od posojanja svoje mehanizacije. To jim je edini vir zaslužka. Če bi hoteli poslovati kolikor toliko uspešno, če bi hoteli, da jim ostane dovolj denarja tudi za v sklad skupne porabe, za nakup novih strojev itd. potem jim preostane edino še zvišanje cen svojih uslug, tega pa jim interesna skupnost ne bi dovolila. Tako pa se vrtijo v krogu; ker nimajo dovolj denarja, si tudi ne morejo nabaviti novih storitev, s katerimi bi ustvar-

jali potem večji dohodek. Stroški, ki jih pri svojem poslovanju imajo, pa ne gledajo na njihove probleme in seveda normalno rastejo. Vsemu temu se pridružuje še problem s kadri, ki jim jih vedno primanjkuje. Trenutno jim manjka nekaj žerjavistov. Ta problem se pokaže posebno v času dopustov. Iz zagate jim bodo kmalu pomagali učenci, ki bodo čez kakšno leto vsaj malo ublažili pomanjkanje kadrov.

N. M.

Včasih se tudi kaj pokvari. Manjše napake odpravijo karšerjerji sami

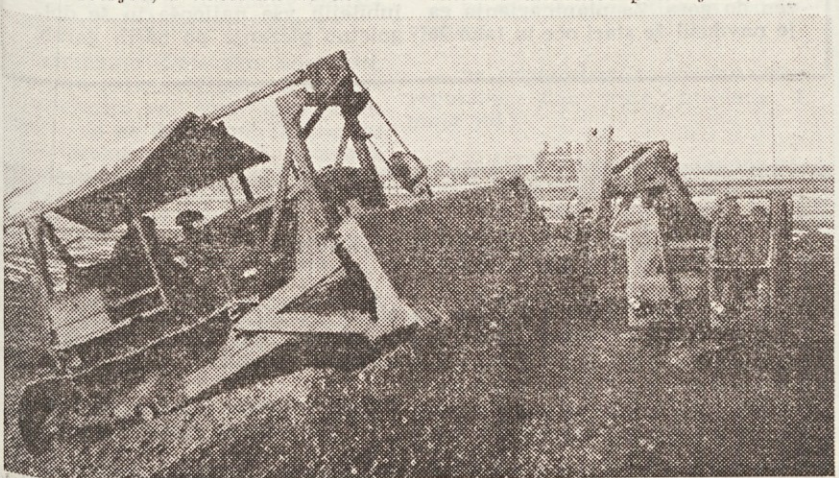
Specifično delo, ki ga opravljajo ljudje v Strojno prometnem obratu, prinaša tudi marsikatero nevšečnost, pravzaprav že kar velike težave. Tako je na primer večni problem nastanitev njihovih delavcev po terenu. Samski domovi imajo premalo prostorov, oziroma so ti le v največjih slovenskih središčih. Ravno sedaj se dogovarjajo z mariborskim Gradisom, da bi skupaj gradili nov samski dom, kjer bi imeli strojniki približno 25 postelj. Ti ljudje imajo na gradbiščih težave tudi s prehrano. Na delovno mesto pridejo pripravljeni, da bodo delali včasih tudi po cel dan, redna in izdatna prehrana pa ni na vseh gradbiščih. Ponavadi se morajo hraniti po raznih gostiščih, kjer pa dnevni obroki niso ravno poceni. Že velikokrat so se ljudje pritožili, da so sedanje znižane dnevnice premajhne, če ho-

Po izdelavi je potrebno stroj in dvigalo tudi preizkusiti

Gradisov vestnik

«Gradisov vestnik» izdaja delavski svet podjetja Gradis Ureja ga uredniški odbor Odgovorni urednik Lojze Cepuš Tisk tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. — Izhaja mesečno

Vsak stroj zahteva celega človeka

Naši jubilanti

TOZD GE KOPER

1. Gerdina Cvetko, 2. Korda Jože, 3. Loredan Peter, 4. Makor Marjan, 5. Stepančič Cvetko.

TOZD GE LJUBLJANA

1. Hasanagić Hase, 2. Kalšan Franjo, 3. Korošec Albin, 4. Kuštrin inž. Janez, 5. Makovec Avgust.

TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA

1. Kramar Lado, 2. Levičar Anton, 3. Židan Andrej.

TOZD GE MARIBOR

1. Cehner Ivan, 2. Emberšič Karel, 3. Gašper Aleksander, 4. Grabar Ignac, 5. Horvat Ivan, 6. Horvat Katica, 7. Klemenčič Franc, 8. Kohek Martin, 9. Kšela Avgust, 10. Kukovec Ignac, 11. Lep Simon, 12. Lovrenčič Konrad, 13. Meško Ivan, 14. Mihlin Stefan, 15. Murko Karel, 16. Ozvaldič Jelica, 17. Petrovič Anton, 18. Rob Rozalija, 19. Slanič Anton, 20. Stepih Alojz, 21. Špolarič Franc, 22. Treplak Jože, 23. Vesenjak Stanko.

TOZD GE RAVNE NA KOROŠKEM

1. Kočet Antonija, 2. Kvar Feliks, 3. Lang Karel, 4. Rituper Ernest, 5. Takač Magda, 6. Gomboc Franc.

TOZD KO LJUBLJANA

1. Celec Viljem, 2. Gregorka Franc, 3. Keršmanec Vinko, 4. Košir Mirko, 5. Kermek Anton, 6. Marn Vinko, 7. Novinec Milan, 8. Tršelič Branko, 9. Urbančič Janez.

TOZD KO MARIBOR

1. Horvat Janez, 2. Kovačič Ivan, 3. Merc Franc, 4. Smolič Dušan.

TOZD LIO ŠKOFJA LOKA

1. Cegnar inž. Franc, 2. Ivanič Jože, 3. Jesenko Ciril, 4. Kutnjak Franc, 5. Možina Valentin, 6. Mur Franc, 7. Ravnikar Franc, 8. Stanonik Slavko, 9. Tehovnik Franc, 10. Volčjak Stefan.

TOZD OGP LJUBLJANA

1. Blatnik Kati, 2. Duh Franc, 3. Klep Jože, 4. Pirih inž. Branko, 5. Rauh Ludvik, 6. Vuckovič Mara.

TOZD SPO LJUBLJANA

1. Gačnik Franc.

TOZD BIRO LJUBLJANA

1. Novak Osvin.

SKUPNE SLUŽBE

1. Dobnik Leon.

TOZD GE FRANKFURT

1. Arlič Maks.

TOZD GE MÜNCHEN

1. Babič Rupert, 2. Zupančič Borut.

25 letniki

TOZD GE CELJE

1. Arnuš Franc, 2. Bestjanič Ignac, 3. Kosec Ivan.

TOZD GE JESENICE

1. Hočevar Franc, 2. Kucko Cilka, 3. Simeonov Stane, 4. Zrim Viljem, 5. Bokan Jože, 6. Mekiš Anton, 7. Obid Ignac, 8. Pogačnik Jože, 9. Škrlec Franc.

TOZD GE KOPER

1. Bagari Jože.

TOZD GE LJUBLJANA

1. Duhovnik Angela, 2. Jerak Franc, 3. Kaparič Josip, 4. Padovnik Maks, 5. Šantovec Aleksander, 6. Vinkovič Branko.

TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA

1. Cipot Geza, 2. Kastelic Franc, 3. Horvat Jože.

TOZD GE MARIBOR

1. Božič Ida, 2. Bunderla Alojz, 3. Ciringar Marija, 4. Čeh Jan-ko, 5. Ferlinc Janez, 6. Hari Jože, 7. Kosi Kazimir, 8. Mekiš Franc, 9. Roškar Oton, 10. Špindler Albert, 11. Štuhec Franc, 12. Vrečič Amalija, 13. Zajšek Lovrenc.

TOZD GE RAVNE NA KOROŠKEM

1. Gaber Viktor, 2. Gjergjek Ana, 3. Perjet Mirko, 4. Iršič Marica, 5. Kolarič Peter, 6. Pogorelec Franc, 7. Sampl Anton.

TOZD KO LJUBLJANA

1. Keršmanec Ivan, 2. Kuštrle Ivan, 3. Martinis Julij, 4. Pahor Alojzij, 5. Novinec Franc, 6. Kregar Janez.

TOZD KO MARIBOR

1. Navalinski Rudi, 2. Sever Ivan, 3. Tominec Franc, 4. Vrečič Mihael.

TOZD LIO ŠKOFJA LOKA

1. Ilvar Leopold.

TOZD OGP LJUBLJANA

1. Pirih Franc, 2. Prah Ivan, 3. Vajegič Jelka.

TOZD SPO LJUBLJANA

1. Farič Rudi, 2. Marinič Karel, 3. Mihelič Viktor, 4. Petelin Pavla, 5. Remškar Ivan, 6. Stučin Florjan, 7. Trček Jože.

TOZD GE MÜNCHEN

1. Mendaš Stanko, 2. Šinko Alojz.

SKUPNE SLUŽBE

1. Brglez Jožefa, 2. Sevnik Nadan, 3. Sever inž. Dragočan.

UPRAVA DELAVSKIH DOMOV

1. Trobec Ivanka.

V opomin in premislek

V letošnjem šolskem letu se je med našimi novimi učenci zgodila nepremišljenost, ki ima danes nelepe posledice. Med učenci so se namreč pojavili dečki, ki so želeli imeti več, kot pa so si to lahko privoščili s svojimi skromnimi dinarji. Opirjali so se kraje, ki je dvema prinesla le nekaj drobnarij in v šoli izključitev za eno leto, tretjemu pa se je nabralo v omari precej tujih stvari in seveda tudi visoka kazen: izključitev iz šole in podjetja. Vse prošnje zadnjega niso spremenile take odločitve šole in našega centra za izobraževanje. Danes objavljamo njegovo zadnjo, pisмено prošnjo, ki jo je poslal na naše podjetje:

F. Š. sem učenik GIP Gradisa. Iz šole su me izključili radi krade. Zbog lošeg društva je tako i bilo kod mene. To se nije smelo i ne smu se više dogoditi. To je nekako tako, kao kad putnik ne zna red vožnje pa trčeći upita jednog nepoznatog, u koji vlak da sedne, a ovaj mu kaže pogrešno, pa sam sazna, da je pogrešio tek tada kad vlak već krene. Tad se uhvati za glavu i tako nešto je bilo i samnom. Zbog toga sam izbačen iz škole i tek sada sam se ja isto uhvatio za glavu, a bilo je već kasno, tako da sam išao džaba dva i po meseca u školu; nikakve koristi nisam imao ni ja ni moji roditelji, pa ni moje poduzeće, koje sam mnogo zavoleo. Ja sam mislio, da budem jedan od najboljih u našoj školi i da se javim preko Gradisovog vestnika kao najbolji učenik odnosno radnik.

Svi učenici su bili zadovoljni mojim ponašanjem. U domu sam bio već dva i po meseca i još nijedan put me uzgojitelj nije zapisao ni zvao u njegovu sobu zbog lošeg ponašanja. Bilo mi je mno-

go žao, kad smo se razstavljali, ali ja smatram, da čemo se mi opet naći i da ču od sada biti dva puta bolji, mada je prvih dana bilo teško učiti, jer je bio drugi jezik, pa nisam bio tako zadovoljan sa ocenama ali bi na kraju godine sigurno prošao sa vrlo dobrim ocenama. Kasnije nije bilo više teško ali vidite kako se sve to završilo.

Sve je to bilo zbog lošeg društva, oni su se na to sigurno prije naučili, jer dok su došli, već su počeli to i raditi, pa je i mene ujela zmija i udružio sam se sa njima. Ja mislim, da bi to i sami trebali razmisliti i da zaključite jednostavno. Do tada ja nisam nikad nešto takvo radio, pa nisam mislio ni na što, odnosno do čega to čovjek čovjeka dovodi. To meni ništa nije bilo potrebno ali opet vam kažem, da sam se bio ogledao o loše društvo. Ja sam sa svim bio zadovoljan i još sam od vas dobivao 20.000 din, i u svakom pismu otac me je pitao ako trebam novac, samo mu pišem. Pisao sam jim, da ne trebam ništa, jer su mi mnogo već da'i, kad su me slali ovamo u Sloveniju i lepo me odpratili. Bili su mnogo veseli, kad sam ja otišao u školu, da bar nešto završim, i d. mi u mom životu bude lakše. Mnogo su se nervirali, kad sam jim izpričao zašto ste me izključili iz škole. Otac me je odmah vratio ovamo u Ljubljano i bili smo i kod vas a ništa nije moglo pomoći ali otac se ipak još nada, da ćete me vi primiti natrag, a ako me ne primite teško onda meni. Ja vas mnogo molim i sve ostale drugove, da me što prije pozovete. Bio je to veliki udarac za mene, mnogo sam se potajao ali je sada kasno.

Ja vam obećam, da to više nikad neću uraditi i da ču biti jedan od najboljih učenika odnosno radnika. To ćete se sve uveriti, samo mi što prije odgovorite na moju molbu. Ja smatram, da ćete mi učnu pogodbu podaljšati. Bila je to škola, koja će mi trebati za ceo život.

Iz vojske nam pišejo

Oglašam se vam iz Križevcev, kjer služim vojaški rok. Upam, da bo teh 168 dni, ki jih moram prebiti tukaj, kmalu minilo in se bom vrnil nazaj v kolektiv. Prek časopisa Gradisov vestnik bi rad pozdravil Blaška in Lazarja Jovića ter vse tovariše, s katerimi sem delal pri podjetju Gradis.

Svetozar Savič
V. P. 6892-5
43260 Križevci

KASIM HERIĆ, ki služi vojaški rok v VP 4791/10 Zadar prisrčno pozdravlja vse svoje sodelavce in prijatelje iz TOZD Maribor.

Pišite mu, prijetno ga boste presenetili.

Kasim Herić

Dvestoti obisk prijatelja

Kdo neki nas je obiskal že dvestokrat? Kakšna imenitna osebnost? Takšna in podobna vprašanja se nam vsiljujejo, ko preberemo gornji naslov. Pa še prijatelj?! Prijatelje si vendar izbiramo sami.

Toda zame, in verjamem, da za veliko večino gradbincev, je velik in nepogrešljiv prijatelj. Ko se je prvič predstavil, smo pisali leto 1958. Od takrat nas vsak mesec, že sedemnajsto leto, več ali manj točno, okoli prvega v mesecu, obišče. V vseh teh letih si je pridobil širok krog zvestih, kolektivno predanih in za dogajanja v njem znatizeljnih ljudi. Pridobil si je naše iskrene simpatije, saj je prav vsak v njem lahko odkrival del svoje okolice, nemalo krat tudi delček sebe.

Nekateri ste že uganili, o katerem prijatelju je govora, drugim pa naj pomagam in povem, da to naš Gradisov vestnik, ki z današnjo izdajo prihaja dvestotič med nas. Prav gotovo je to za mesečno glasilo številka, ki sama govori o prehojeni poti nekega časopisa. Naj mi bo dovoljeno, da kot eden izmed tistih, ki jim je naše glasilo namenjeno oziroma spremljam njegov razvoj že od vsega začetka, kot delavec iz neposredne proizvodnje, kot tak prispevam svoje gledanje in upam, tudi vseh mojih sodelavcev v Gradisu o pomembnosti in predvsem izredni priljubljenosti našega glasila.

Vsak mesec opazujem v svoji sredini, kako zelo nestrno pričakujejo delavci svoj časopis. Tudi vprašani, kot na primer: »Ali je že prišel Gradisov vestnik?« ne manjka. A, ko pride, kar nekam spontano pričemo obračati liste in radovedne oči se ne ustavijo prej, ko ni prebran še zadnji naslov. Mnogi ga nato skrbno prepognejo in s konci prstov, da ga od dela umazane roke ne bi umazale, vtaknejo v torbo, da bi ga doma v celoti prebrali.

Ko danes listam po že porumelih prvih izvodih glasila, sicer manj uglednih po zunanosti, in jih primerjam z novjšimi, brez posebne truda odkrivam neverjetno podobnost. Predvsem vsebinsko. Kako zelo je glasilo ves čas, ob prikazu vseh aktualnih dogodkov v kolektivu vselej strokovno in predvsem objektivno prikazanih, ob številnih strogo strokovnih sestavkih, uspevalo doseči veliko mero preprostosti, za mnoge izmed nas tako zelo pomembne domačnosti. Številni prispevki iz življenja in dela gradbenega delavca so mnogo pripomogli k odkrivanju; včasih tudi slabosti, oblik reševanja vprašanj povezanih z delom v kolektivu. Na tisoče nasmejanih obrazov naših delavcev se nam je predstavilo v vseh teh letih z objavljenih fotografij, na tisoče zabeleženih misli nam je vselej slikovito in neposredno odkrivalo nove sodelavce, čeprav jih nismo imeli priložnost nikoli osebno spoznati.

Vseskozi je z ubranimi izraznimi besedami gojil razvijanje pravih odnosov znotraj kolektiva, moralnih vrednosti, skrbel za popularizacijo Gradisa v širšem smislu, posebej uspešno v obdobju, ko del slovenskega tiska iz nerazumljivih razlogov ni kazal zanimanja za uspehe našega kolektiva. Podpiral in spodbujal je vse oblike dejavnosti delovnih ljudi tako v kolektivu kot zunaj njega. Kot pomemben člen v sistemu informiranja je prav gotovo prispeval levji delež, da je obo-

ščanje postalo sestavni del samoupravnih odnosov.

Da bi ostal tak tudi v bodoče, je naša velika želja. Dosedanjih dvesto številčk je prav gotovo po »okusu« takih želja in zadosten razlog, da tak tudi ostane.

Kršitev delovne discipline in osebni dohodki

S pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov je predpisana višina stimulativnega dela osebnega dohodka, ki zavisi od izpolnjevanja plana OZD — za režijsko osebje odnosno od izpolnjene norme za delavce v proizvodnih postrojenjih. Delavec izgubi pravico do stimulativnega dela, ki je od 5—40 % od obračunske osnovne OD, če se v pogledu delovnega časa, spoštovanja predpisanih tehničnih normativov, odgovornosti za zadane mu naloge itd., ne obnaša na delovnem mestu tako, kot to od njega zahteva OZD in proces proizvodnje. Ta odredba pravilnika ni v skladu

Vsem, ki skrbijo, da nas naš prijatelj vsak mesec razveseljuje, ob dvestoti številki iskreno čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihov trud. Posebej gre zahvala »očetu« Gradisovega vestnika, glavnemu in odgovornemu uredniku Lojzetu Cepušu.

Obišči nas še mnogokrat, dragi prijatelj Gradisov vestnik! 6000 prijateljev imaš.

mh

Nov patent

Vinku Svečku v spomin

V petek dne 15. XI. 1974 smo delavci TOZD nizke gradnje Maribor sprejeli žalostno novico, da je za vedno odšel od nas dolgoletni sodelavec Vinko Sveček.

Pokojni Vinko Sveček se je rodil dne 18. I. 1916 v Zg. Vižinji št. 26 pri Radljah na Koroškem.

Pri podjetju Gradis se je zaposlil že 13. XI. 1947. leta. Bil je KV miner in je ostal zvest kolektivu vse do svojega zadnjega dne.

Vinko Sveček je delal na raznih gradbiščih, sodeloval je pri delu na vseh elektrarnah po Dravski dolini, s svojimi sodelavci je moral prestajati dobro in slabo, deliti z njimi tudi težke trenutke, ki jih prinaša takšno naporno delo po gradbiščih. Ves čas svojega dela v podjetju je bil svojim sodelavcem dober tovariš. Vsi vedo, da je bil vreden in prizadeven delavec.

Njegova delovna doba se je skoraj iztekala in kmalu bi moral v zasluženi pokoj, namesto tega pa ga je prehitela prezgodnja smrt. Bil je poročen in oče štirim otrokom.

Vsi njegovi sodelavci in prijatelji ga bomo ohranili v trajnem in lepem spominu.

Jani Klančar

Naš dvojni jubilar

Ce omeni kdo ime Zdravka Zupana pri nas v Skupnih službah, takoj pomislimo na človeka, pri katerem lahko dobimo vse, od navadnega svinčnika do najbolj zahtevnih tiskovin za poslovanje. Nikoli ne bo v zadregi za stvar, ki jo želimo Ponavadi jo dobimo takoj, če pa se slučajno zgodi, da nu je določen material pošel, nam bo v najkrajšem času nabavil. Takega tovariša Zupana poznamo mi, le malo ljudi pa ve, da ravno on letos praznuje dva pomembna jubileja.

Njegov čisto osebni jubilej je praznovanje 50-letnice življenja, drugi jubilej pa je vezan za naše podjetje, saj letos praznuje tudi desetletnico dela v Gradisu. Iz gradbenega podjetja Slovenija česte je prišel k nam in zagotavlja, da bo tu tudi ostal, kar nam kaže prav gotovo tudi s svojo zavestjo za delo in za celoten kolektiv Gradisa.

Že prej smo omenili, da pravzaprav zelo malo vemo o tovarišu Zupanu kot človeku, ki bi imel rad tudi še kaj drugega kot delo. P vendar obstaja nekaj, kar mu pomeni zelo veliko in to je ljubezen do gora. Za planinarjenje ga je navdušil že stari oče in tako že

Zdravko Zupan

35 let vsak prosti čas izrablji, da »jo stisne« kam v planine. Prelezel je vse naše Alpe in letos je bil petdesetič na Krnu, ki je visok 2242 metrov. Vsaka njegova pot v gore je doživetje zase in sam pravi, da nikoli ne bi zamenjal svojih poti v planine, ki mu prinašajo toliko lepega, za karkoli drugega.

Mi mu želimo ob njegovih dveh jubilejih vse najlepše in še dolgoletno plezanje po naših gorah.

UREDNIŠTVO GRADISOVEGA VESTNIKA
LJUBLJANA, Korytkova 2

Zahvaljujemo se Vam za pismo SU/MP-107 z dne 5. X. 1974. Z Vašim stališčem glede pisave oziroma rabe imena Vašega podjetja, kakor je prikazano v Gradisovem vestniku, se strinjamo.

Tajnik Inštituta za slovenski jezik:
prof. Stane Suhadolnik

Lepa so bila ta leta

Tudi Viktor Mihelič je med tistimi, ki letos praznujejo 25 let v Gradisu. Sedaj je zaposlen v Strojno prometnem obratu, o letih dela pa je pripovedoval takole:

»Pri Gradisu sem začel delati avgusta 1947. leta. Takrat sem prišel na gradbišče hidroelektrarne v Mostah pri Medvodah. K podjetju sem prišel kot navaden delavec, leta 1953 pa sem šel na strojniški tečaj. Sicer pa sem že prej delal na stroju. Ko se tako spomnim nazaj, vidim pravzaprav same dobre stvari, slabe se največkrat pozabijo. Spominjam se, da smo imeli takrat plačo za 12 ur dela na dan 4000 dinarjev. Povsod smo morali čakati v vrstah, pa naj je bilo to v trgovinah ali kje drugje. Če si bil udarnik, pa si imel povsod prednost. Stanovanja na gradbiščih so bila precej tesna, saj nas je bilo veliko v eni sobi in spali smo v nadstropjih.

1948. leta sem šel k vojakom, leta 1950 pa sem prišel nazaj v podjetje. Ko so se začela dela na avtocesti Ljubljana—Zagreb, sem bil premeščen na to delovišče, v okolico Grosuplja. Tam sem spoznal tudi sedanjo ženo. Leta 1958 sem prišel v Strojno prometni obrat na Šmartinsko. Sedaj hodim od gradbišča do gradbišča, kakor me res potrebujejo. V Gradisu sem res rad in mislim, da bom v našem kolektivu praznoval še kakšno obletnico.«

Bil je ameriški in nemški vozni park

V Kovinskih obratih v Ljubljani je leta 1948 nastopil službo Janez Kregar. Letos bo torej dobil priznanje za 25 let dela med nami. O tistih časih nam je povedal marsikaj:

»Preden sem prišel v Gradis, sem bil že kvalificiran. Bil sem avtomehanik. Zato sem se tudi zaposlil v Kovinskih obratih tu v Ljubljani, ker sem tako lahko opravljal svoj poklic. Spominjam se, da je bila takrat naša delavnica precej močna, bilo je veliko več ljudi zaposlenih v njej, kot jih je danes. Jaz sem bil eden tistih, ki so delali le v delavnici, na teren pa nisem hodil, kar mi je bilo kar prav. V nove delavnice smo se preselili leta 1949. Ja, takrat smo imeli tudi vedno veliko vajencev, bilo jih je vedno okoli dvajset. Sicer pa nas je podjetje tudi potrebovalo toliko, saj je bil vozni park ves ameriški in nekaj tudi nemški, torej star. Bilo je težko za rezervne dele. Določene stvari smo nešteto-krat popravili; danes bi take dele že zdavnaj vrgli stran in nabavili nove, takrat pa ni bilo druge pomoči, če smo hoteli, da je avto šel.

Sami odnosi med ljudmi so bili takrat res tovariški, vedno smo skupaj držali. Iz tistih starih časov sta sedaj v mehanični delavnici še dva Gradisovca, ostali pa so šli.«

Zelena luč za Bernardin

Zasadili smo prve lopate na gradbišču velikega hotelskega kompleksa Bernardin.

Kompleks Bernardin bo imel 1616 postelj, po en notranji bazen v obeh hotelih, dva zunanja bazena, bazen za otroke, tri urejena kopališča, pristanišča za čolne, številne restavracije, prodajalnice in vrsto drugih pomožnih objektov. Z gradnjo hotela A kategorije Pečina se bo pričelo takoj, saj mora biti gotov že septembra 1975. Hotel visoke B kategorije Pristan, ter tretjina vasi pa mora biti gotova do konca leta 1975. Torej so roki za tako veliki kompleks gradnje izredno kratki in bo potrebno pošteno pljuniti v roke.

Dela bo vodil naš glavni inženir inž. Silvo Erjavec.

Več o sami gradnji bomo poročali v prihodnji številki.

Za kaj se sme uporabljati sindikalna članarina

Sindikalna članarina se sme uporabljati za:

— stroške sej in sestankov članstva oziroma sindikalnih organov;

— naročnino Delavske enotnosti, ki je na račun sindikalne organizacije prejmejo vsi člani sindikalnih organov, in za druge publikacije, ki so sindikalni organizaciji potrebne pri njenem delu;

— za izobraževanje članov sindikalnih organizacij in za druge oblike sindikalnega izobraževanja;

— za pomoč začasno nezaposlenim članom sindikatov in druge občasne materialne pomoči članom v izrednih primerih;

— za nujne izdatke v zvezi s pravno pomočjo članom sindikatov;

— za nujne izdatke v zvezi z športno-rekreativno dejavnostjo sindikalne organizacije;

— za izdatke v zvezi s kulturno dejavnostjo sindikalne organizacije;

— za mednarodne stike in sodelovanje;

— za organiziranje proslav (dan republike, dan žena, proslava 1. maja itd.).

— za osebne dohodke in skupno porabo delavcev, ki so na stalnem delu v sindikalni organizaciji, in za občasne nagrade najaktivnejšim sindikalnim delavcem;

— za materialne stroške (pisarniški material, najemnine pisarniških prostorov stroški poštne in telefona, potni stroški, nabava inventarja in drobnega inventarja, vzdrževanje nepremičnin in premičnin, storitve drugih delovnih organizacij in podobno);

Za druge izdatke v zvezi z uresničevanjem sindikalnih nalog.

V delavskem naselju za izgradnjo nove cementarne bo prostora za 800 delavcev

Gradbišče ob Soči

Zadnji tedni letošnjega leta so za nekatere naše TOZD izredno uspešni. Podpisujejo se namreč pogodbe (nekaj je že podpisanih) za obsežna gradbena dela širom Slovenije. Na nekaterih od teh večjih gradbišč smo že zastavili z delom (dimnik v Trbovljah, hotelsko naselje Bernardin), medtem ko so druga gradbišča v pripravljalni fazi. Med slednjimi je tudi gradbišče v Anhovem, kjer bomo za Saloni napravili nekaj objektov za novo cementarno. O pripravljalnih delih in izvajalskih možnostih smo navezali pogovor z inž. Andrejem Lapajnetom iz TOZD GE Jesenice, ki bo tudi izvajalec vseh del.

V kakšni fazi so pripravljala dela in kdaj boste začeli z gradbenimi deli?

Trenutno postavljamo tipske barake, izdelek našega LJO Škofja Loka, za delavsko naselje, ki bo v končni fazi štel približno 800 delavcev. Poleg naših bodo v njem prebivali še delavci SGP Primorje in pa raznih montažerskih podjetij. Do novega leta predvidevamo, da bo stalo že deset barak, od katerih naj bi bile 4 že usposobljene za prebivanje. Dve od teh bi zasedli naši delavci. Istočasno postavljamo 500 l betonarno, tako da bi tudi z gradbenimi deli lahko zastavili še pred novim letom.

Kako ste si razdelili delo in katere objekte boste vse gradili?

Glede na to, da pri graditvi nove cementarne sodeluje več izvajalcev, smo si delo razdelili. Med gradbenimi podjetji bo poleg nas tu še SGP Primorje. Nizke objekte in zemeljska dela bodo izvajali oni, mi pa smo prevzeli visoke objekte in sicer: F 3 — mlinica surovin 46 × 36 m; G 7 — dva silosa za surovine; 10 — tehnično; K 11 — zvrčališče vagonov; M 15 — mlinico cementa 57 × 36 m; N 16 — silosi za cement; P 17 — pakirnico in odpremo cementa 105 × 68 m; trafo postajo in čistilne naprave.

In kateri bo prvi na vrsti?

Najprej bomo začeli z objektom G 7, torej dvema silosema za surovine. Višina vsakega bo 49 m. Načrte za temeljno ploščo, predelne stene in ploščo na koti 9.20 že imamo, tako da bomo v začetku decembra res lahko zastavili. Toda tako kot vedno se je zataknilo tudi tokrat z načrti. Slovenija projekt, ki projektira za gradbena dela, je z dostavo načrtov že v dvomesečni zamudi. Če bo tako ostalo, bo še kar v redu, toda bojim se, da se stanje ne bo poslabšalo predvsem kar zadeva armaturnih načrtov. Delati bo treba kar urno, saj je rok za izdelavo za prvi objekt že 31. 5. prihodnjega leta, torej le slabe pol leta. Tudi za ostale objekte so roki precej kratki, saj je želja investitorja, da bi bila v juliju 1976 groba gradbena dela na vseh objektih že končana, tako da bi lahko začeli z montažo. Nasploh je izgradnja cementarne razdeljena v dve fazi. V prvi

Na obsežni, že izplanirani poljani bo čez dve leti stala nova cementarna

naj bi si zagotovili predvsem pripravo laporne moke in pripravo surovine za izdelavo cementa (cementni klinker). Od trenutne izdelave 250.000 ton cementa namreč uvozijo kar 200.000 ton surovine. Da bi se temu izognili, bi le-to radi pridelali doma, pa tudi pogodbe za uvoz jim potečejo. V drugi fazi pa bi izdelali še ostale potrebne objekte.

Kateri partnerji še sodelujejo?

Glede na to, da je izgradnja tovrstnih objektov izredno zahtevno delo, je investitor zaupal posamezna dela res najboljšim izvajalcem. Tako bo poleg domačih sodelovalo še 30 podjetij iz raznih držav. Med najpomembnejše partnerje je potrebno omeniti češki projektivni zavod, ki je pripravil vse projekte za tehnologijo in ustroj tovarne. Istočasno pa bodo dobavili tudi dovršen del opreme.

Koliko naših delavcev pa bo na tem gradbišču?

V začetku nas ne bo veliko, saj tudi dela ne bodo tako obsežna. Prvim 60—70 delavcem se bo kasneje priključilo vsaj še enkrat toliko. Če pa se bodo dela razvijala, bomo seveda morali ekipo ojačati.

Kolikšen pa bo kaj zaslužek?

Dela je tu res dovolj. Upam, da bomo tudi kaj zaslužili. Že samo za delavsko naselje, ki ga bomo pripravili samo za gradbenike, je investicijska vrednost 9 mio din. Za prvi objekt, to je oba silosa pa nadaljnjih 33 mio din. Za ostala dela pa še niso sklenjene pogodbe.

In kakšni problemi vas tarejo zdaj na začetku?

Primorska nam je pokazala svoje »zobe« pri postavljanju barak in pisarn. Burja, ki tu vleče, še niti ne tako, kot pomanjkanje z vodo. Kot kaže, bomo morali pitno vodo dovažati v cisternah, za umivanje pa bomo uporabili mestni vodovod.

Bistra Soča namreč ni več tako bistra, kot je bila včasih. Tudi tu jo zastruplja industrializacija, pa je včasih vse prej kot bistra. Tudi ogrevanje v barakah bomo letos le bolj zasilno uredili, saj bomo napeljali centralno kurjavo šele za prihodnjo zimo. Letos pa se bodo delavci gredli ob električnih pečeh.

Poleg problemov z nastanitvijo delavcev pa bo največji problem pridobiti 500 ton rebrastega železa. Še dobro, da je investitor sam preskrbel 600 ton gladkega železa, kolikor ga bomo pri omenjenih objektih potrebovali. Verjetno pa se bodo pokazali še tekoči problemi, ki ne manjkajo na nobenem gradbišču.

MK.

»Najprej štalca, potem še kravca« je znan slovenski pregovor. Zato gradbinci najprej preskrbimo za nastanitev delavcev

DS JE RAZPRAVLJAL

V zadnjem času je imel delavski svet v kratkem kar dve seji in sicer 14. in 22. novembra. Na seji 14. novembra je razpravljalo o 9-mesečnem obračunu, o izhodiščih za gospodarski načrt za prihodnje leto, o predlogih za združitev v sestavljeno organizacijo združenega dela GAST in v sestavljeno organizacijo združenega dela gozdarstva in lesne industrije Gorenjske, sprejel je poročilo komisije za gradisovo nagrado, ki je predlagala podelitev 4 gradisovih nagrad, končno pa je obravnaval še poročilo o poslovanju podjetja INCOBAU v Münchnu ter sprejel sklep, da se likvidira, za kar je tudi imenoval posebno komisijo za izvedbo likvidacije. Na seji 22. novembra je delavski svet sprejel sklep, da se predlog samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo GAST, v katero bodo združena podjetja Gradis, Slovenija ceste in Primorje, pošlje v javno obravnavo delovnih kolektivom v TOZD ter določil rok razprave 30 dni. V nadaljevanju se je sprejel še predlog, da se uvede redno likvidacijo TOZD Uprava stanovanjskih hiš in stanovanj Gradisa in ga dal v razpravo in odločitev delavcem v TOZD.

V začetku seje 14. novembra je podal obširno poročilo o stanju na tržišču in o bodočem predvidevanju glavnih direktorov tov. inž. Keržan Hugo. Delavski svet je njegovo poročilo potrdil in se strinjal, da se poveča skrb za zagotovitev zaposlitve vseh razpoložljivih kapacitet.

Ko je obravnaval 9-mesečni obračun o poslovanju TOZD, je ugotovil iz poročila primerno rast temeljnih organizacij združenega dela, ki kaže na določeno skladnost s predvidevanji v gospodarskem načrtu. Popoljšani so rezultati uspešnosti in primerni v lanskim letom, kar je vsekar zadovoljivo in kaže na to, da se z organiziranjem temeljnih organizacij združenega dela hkrati tudi dosegajo boljši rezultati. Ob obravnavi poročila je ugotovil določeno neskladje v prikazovanju podatkov v analizi poslovanja ter določil, naj se v bodoče uskladi glede na določila zakona o ugotavljanju dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Predlog samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela gozdarstva in lesne industrije Gorenjske je delavski svet predložil v razpravo s pripombami posebne komisije, ki je bila izvoljena za izpeljavo vključitve Gradisa v omenjeno sestavljeno organizacijo združenega dela. Ugotovil je, da gre predvsem za interese TOZD LIO Skofja Loka, da se Gradis vključi v to integracijo. V sestavljene organizacije združenega dela se po zakonitih predpisih vključujejo le delovne organizacije, posamezne temeljne organizacije v sestavi teh delovnih organizacij pa se ne morejo, temveč le vse, ki so v sestavi delovne organizacije. Obrazložitev, ki je bila podana na seji in je razvidna iz predloženega gradiva, je delavski svet upošteval in se odločil, da pošlje osnutek sporazuma o združitvi v razpravo. Ta bo trajala do 23. novembra, nakar bo izdelal končni predlog sporazuma, katerega bodo delavci v TOZD sprejemali na zborih, ki bodo v decembru.

Za Gradisovo nagrado v smislu posebnega splošnega akta, ki določa kriterije, na podlagi katerih se vsako leto podeljujejo 4 denarne nagrade in ena diploma za najboljšo TOZD, je delavski svet sprejel poročilo komisije o tej podelitvi. Nagrade so prejeli tovarniš Janžekovič Lado, Zupancič Rajko, Stanonik Pavle in Kosčec Ivan. Najboljša TOZD, ki je prejela diplomu, pa je bila po splošni oceni TOZD gradbeno enota Maribor.

Poročilo o poslovanju podjetja INCOBAU v Münchnu, ki ga je vzel delavski svet na znanje, je pokazalo, da ni več ekonomski pogoj za nadaljnje delo tega podjetja, katerega je ustanovil Gradis. Zato se je odločil, da prične z likvidacijo in je za njeno izpeljavo imenoval posebno 3-člansko komisijo, katera je dolžna do naslednje seje delavskega sveta pripraviti tudi kompletno analizo poslovanja tega podjetja o. l. ustanovitve dalje. Sestaviti mora tudi rokovnik svojega dela ter opis nalog, ki jih bo morala opraviti glede na pogoje izpeljave omenjene likvidacije.

Seja, ki je bila 22. novembra, je imela samo dve točki. Pri prvi je delavski svet obširneje razpravljalo o integraciji oziroma združitvi Gradisa, Slovenija cest in Primorja v sestavljeno organizacijo združenega dela, ki se bo imenoval Združena gradbena podjetja GAST Ljubljana. V zvezi z integracijo s podjetjem Slovenija ceste in Gradis so delavci v naših TOZD že razpravljali na zborih in se tudi soglasno odločili za to integracijo. S-daj je bila končana tudi ekonomska analiza o tej povezavi in izdana ocena primernosti zdru-

žitve, katera je na podatkih in ekonomskih izračunih dokazala, da je ta združitev popolnoma utemeljena in kaže na to, da bodo v prihodnje veliko boljši rezultati za obe delovni organizaciji.

Sedaj je pripravljen tudi že končni tekst samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela »Gast«, ki je rezultat že pred enim letom izdelanih tez za sestavo tega sporazuma in katere teze, ki so jih obširno obravnavali delavci v vseh naših TOZD, so služile po osvojenih priporočilih iz razprave za sestavo končnega predloga. Ta predlog je delavski svet sedaj sprejel in ga predložil v obravnavo. S tem se začne zadnja faza celotnega postopka za združitev. Razveseljiva je dalje še ugotovitev, da pristopa v »Gast« tudi SGP »Primorje« iz Ajdovščine, ki je že prej kazal močne interese za to, vendar se kolektiv takrat le ni mogel še odločiti. V predlogu sporazuma o združitvi je že vključeno tudi to podjetje, tako da ga bodo vsa tri podjetja hkrati sprejemala na zborih v svojih TOZD in ga osvojila. Razprava pri Gradisu bo trajala 30 dni od 22. novembra dalje. Zbori delavcev naj bi bili v času od 10. do 20. decembra. Pred tem časom pa bi bilo potrebno gradivo predelati zlasti v sindikalnih organizacijah in osnovnih organizacijah Zveze komunistov, da bi bili potem zbori dobro vodeni in da bi bili vsi delavci o vsem tudi podrobno informirani, ko se bodo odločali o vstopu v »Gast«.

V ta namen je bil tudi že stiskan poseben časopis — tj. interneto glasilo kot skupno za vse tri delovne organizacije. V tem časopisu so podane informacije o analizi in ekonomski utemeljitvi združitve, povzetek vsebine sporazuma o združitvi ter poročila o doslej opravljenem delu in bodočih predvidevanjih, ko bodo združene vse tri delovne organizacije.

V drugi točki dnevnega reda je delavski svet sprejel predlog o uvedbi redne likvidacije TOZD Uprava stanovanjskih hiš in stanovanj Gradis ter ga predložil v javno razpravo, ki bo trajala prav tako 30 dni. O predlogu za uvedbo redne likvidacije se bodo odločali delavci v vseh TOZD na zborih. Utemeljitev za to uvedbo je bila podana na seji delavskega sveta in to gradivo tudi posredovano vsem TOZD. Kratka obrazložitev predloga je v tem, da ni več pogojev za obstoj omenjene TOZD.

Zakon o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti, ki je izšel marca letos, namreč določa ustanovitev stanovanjskih skupnosti v vsaki občini. Tem stanovanjskim skupnostim se morajo prenesti vsa družbeno stanovanja v upravljanje. Do sedaj so imela v upravljanju družbena stanovanja podjetja oz. enote za gospodarjenje stanovanjskih hiš in stanovanj. S tem prenosom stanovanjskega sklada na stanovanjske skupnosti bi ostalo naši TOZD uprava stanovanj samo še vzdrževanje in bi bila izključno servis stanovanjske skupnosti, ki tudi pobira najemnino. Ker so naša stanovanja v 12 občinah oz. spadajo po zakonu dvanajstim stanovanjskim skupnostim, v korist katerih in po njihovem naročilu bi opravljala delo naša TOZD, ni utemeljitve, da bi se nadalje obstajala, kajti v vsaki občini oz. pri vsaki stanovanjski skupnosti obratujejo že stanovanjska podjetja, ki bodo bolj smotno in racionalneje izvrševala naloge, katere jim bodo poverile stanovanjske skupnosti. Prenos sredstev stanovanjskega sklada na stanovanjske skupnosti mora biti po zakonu izveden do konca leta.

S tem dnem bi tudi prenehala obstajati naša TOZD Uprava stanovanjskih hiš in stanovanj Gradis, sredstva oz. stanovanjski fond pa bi se kot že omenjeno prenesel na 12 stanovanjskih skupnosti. Nad temi stanovanji, v katerih stanujejo naši

delavci in so bila zgrajena s sredstvi TOZD, bomo imeli razpoložaino pravico.

Vodili bomo še naprej vso potrebno evidenco o vseljenih stanovanjih in prav tako bo ostal skupen pravilnik o dodeljevanju stanovanj, po katerem bodo pristojni organi v TOZD dodeljevali svojim delavcem stanovanja, ki bodo na novo zgrajena, pa tudi tista, ki se bodo izpraznila, bila pa so zgrajena s sredstvi TOZD.

Z. R.

drobne vesti

LJUBLJANA — Komisija delavske kontrole skupnih služb je imela že tretjo sejo, na kateri so sprejeli program dela komisije in razpravljali o nepravilnostih, ki so se pojavile. Od posameznih služb so zahtevali določena pojasnila in poročila.

MARIBOR — Tudi delavska kontrola na TOZD GE Maribor je med izredno delavnimi. Na svoji seji so poleg poročila tov. Miholiča iz seminarja v Ljubljani razpravljali še o planu dela in o anonimnem pismu v zvezi z graditvijo nekega dimnika. Kot kaže, se nekateri res boje delavske kontrole, saj se avtor pisma na koncu še podpisati ni upal.

LJUBLJANA — Komisija za integracijo gozdarstva in lesne industrije pri GIP GRADIS je na svoji seji razpravljala o samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD in predlagala za člana v koordinacijsko komisijo Ilovcar Leopolda, dipl. oec. in Vinka Koleta, dipl. oec. Komisija je nadalje pripravila pripombe oz. priporočila k posameznim členom sporazuma.

RAVNE — OOKZ TOZD GE Ravne je na zadnji seji razpravljala o statutarjem sklepu o organiziranosti in delovanju občinske organizacije ZK Ravne na Koroškem ter o integraciji gradbenih podjetij v koroški regiji.

MARIBOR — V kovinskih obratih bodo tudi letos svečano proslavili Dan republike, kar so sklenili na seji OOS Poskrbeli pa bodo tudi za tiste delavce, ki so zaprosili za pomoč pri ozimnici.

RAVNE — Tukajšnji sindikat je organiziral uspešen izlet za vse članke TOZD. Da ne bodo pozimi delavci brzc ozimnice, so poskrbeli tudi za to.

MARIBOR — Z dograditvijo stanovanjske stolpnice v Slovenski ulici je uspešno končala svoje delo tudi komisija za standard in rekreacijo, ki je podelila oz. uspešno rešila kar 11 stanovanjskih problemov.

KOPER — Tudi jubilariti iz te enote so bili deležni posebnih priznanj, ki so jih dobili na slavnostni zakuski. Delavski svet je sprejel tudi sklep, da se primerno obdari tudi tiste, ki bodo letos dopolnili 50 ali 60 let.

LJUBLJANA — Delavski svet TOZD SPO je imel na svoji zadnji seji izredno obširen dnevni red, saj je vseboval kar 16 točk. Med drugim so razpravljali tudi o minulem poslovanju ter potrdili nekaj samoupravnih sporazumov.

JESENICE — Na zadnji seji DS so imenovali komisije za popis osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe. Na izpraznjeno mesto v komisiji delavske kontrole je bil imenovan Stane Simeonov.

LJUBLJANA — Tudi v OGP so poleg drugih problemov rešili nekaj perečih stanovanjskih vprašanj.

Takole sem videl slapove skozi objektiv fotoaparata

Videl sem Niagarske slapove

Ljudje potujejo sem, tja, železniške in avtobusne postaje so vedno polne potnikov, ki hitijo ali domov ali pa od doma. Nekateri potujejo na delo, na službene poti, drugi pa potujejo sebi v zabavo, oziroma zato, da bi kaj videli po svetu. V Gradisu imamo dovolj takih in takih; danes se bomo spoznali z nekom, ki je potoval na počitnice k dvema bratoma, ki živita v Torontu v Kanadi. To je Stefan Rac, zaposlen v Obratu gradbenih polizdelkov v Ljubljani.

— **Kako ste potovali na tako dolgo pot?**

— Brata, od katerih je bil eden tudi Gradisovec včasih, sta mi poslala karto za letalo in tako sem v Toronto prispel kar na krilih.

— **Kakšen je bil vaš prvi vtis o Kanadi?**

— S to deželo sem se srečal najprej v mestu Toronto. Mesto se mi je zdelo zelo veliko in čudovito urejeno. Tu živi dva milijona prebivalcev, ki so si mesto izredno lepo uredili. V njem so čudoviti parki, široke ulice, lepe hiše. Vse mi je bilo všeč, le njihova mladina se mi je zdela za moje predstave malo preveč sproščena in preveč je med njimi takih, ki so vdani mamilom.

— **Ali ste si ogledali tudi tisto resnično, prostrano in gozdno Kanado?**

— Vse svoje počitniške dni v tej državi sem preživel tako, da sem se voziral od ene znamenitosti do dru-

ge, od ene lepote do druge. Ogledal sem si tudi tako zelo znane Niagarske slapove in pravim, da so vredni ogleda in slovesa, ki ga imajo. Najlepše pa se mi je zdelo potovanje med tako imenovanimi »tisoč otrokov«. To je približno 250 km iz Toronta. Večina teh otokov je povezanih z mostom, ki visi na jeklenih vrveh in povezuje Kanado z Združenimi državami Amerike. Na teh malih otokih so čudovite vile.

— **Kakšna je Kanada v primerjavi z evropskimi deželami?**

— Zdi se mi veliko lepša in zanimivejša. Posebno mi je všeč tudi zato, ker je pri njih tako poceni bencin.

Za spomin še en posnetek

Srečno, Maks Robič!

18. oktobra se je v mariborskih kovinskih obratih poslovil od kolektiva po stažu najstarejši gradisovec te enote, Maks Robič. Kot toliko drugih iz njegove generacije ga je bolehnost in izčrpanost primorala v predčasno upokojitve.

Sele pred kratkim je slavil svoj petdeseti rojstni dan. Njegova življenjska pot ga je vodila od preizkušnje k preizkušnji. Komaj osemnajstletnega fanta je zagrabil vrtnec strahot druge svetovne vojne. Po končani vojni se je med prvimi (že 15. okt. 1945) vključil v vrste našega kolektiva. Najdemo ga na gradbišču hidroelektrarne Mariborski otok, kjer je delal kot splošni ključavničar. Ze takrat so bile izredno cenjene njegove strokovne sposobnosti, saj je opravljal najbolj zahtevna dela na področju mehanike in popravih motorjev ob povsem drugačnih pogojih dela, kot jih poznamo danes in z veliko mero iznajdljivosti.

In s čimer mu je bilo prizaneseno med vojno, se mu je pripetilo dve leti kasneje, leta 1947. Pri demontaži bombe, ki je bila vržena med vojno, je ta nenadoma eksplodirala in ob tem tako hudo ranila, da je izgubil levo roko nad zapestjem. Po samo tritedenskem! staležu je bil začasno imenovan za delovodjo na separaciji, kasneje pa za orodjarja. To delo je opravljal vse do upokojitve prizadevno in vestno v splošno zadovoljstvo kolektiva.

Kljub invalidnosti je veljal za strokovnjaka, ki mu tudi najbolj zapleteni mehanizmi niso delali preglavice.

Dolgo časa je bil steber strelške ekipe Kov. obratov in z uspehom sodeloval na številnih tekmovanjih in športnih igrah. Kadar utegne, pokaže tudi svoje lovske sposobnosti, saj je aktivni član lovske družine Gaj nad Mariborom.

O njegovi priljubljenosti pa najbolje priča poslovitno srečanje, ki se ga je udeležil ves kolektiv. Ob tej priliki so mu bila izročena darila, kupljeni iz prispevkov vseh zaposlenih.

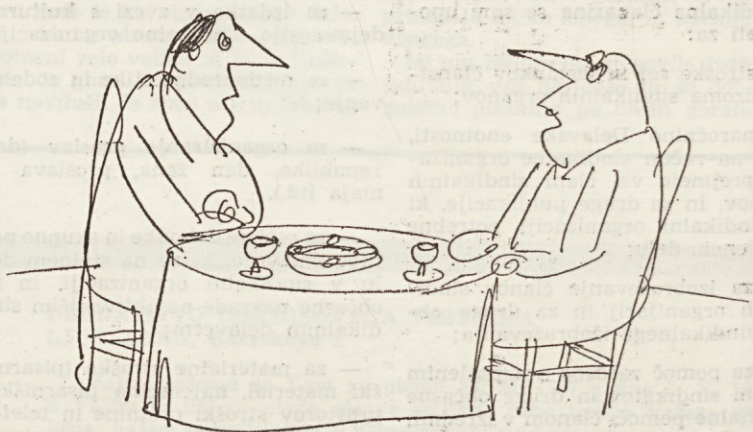
Maksu Robiču želimo v pokoju mnogo, mnogo zdravja in veliko let sreče ter, da se mu izpolni njegova velika želja: dograditi dom svoji družini!

Srečno!

M. Hernec

Maks Robič

In kar sva se dogovorila, bo 100 % držalo.
— Kaj pa drugi?
— Pa naj se še oni dogovarjajo.

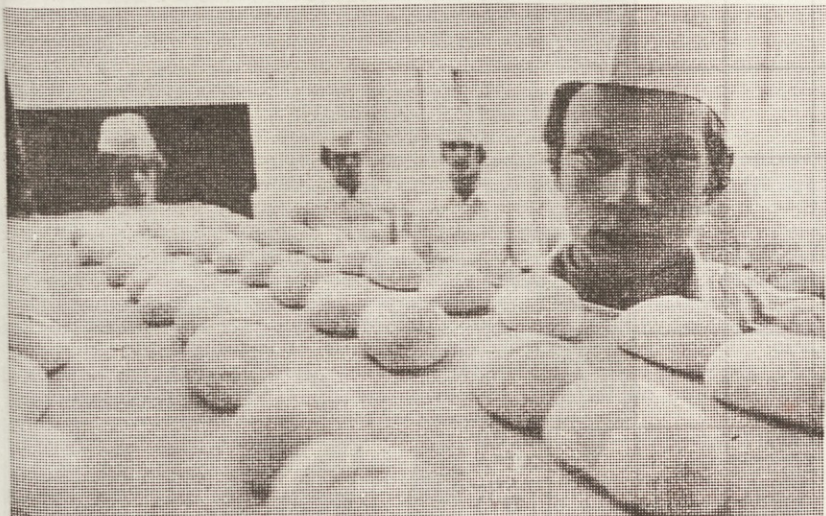
Nagrajevanje po delu in solidarnost

Neusklajenost sedanjega sistema delitve osebnih dohodkov z načeli nove ustave prinaša do pogostih pojavov nedelavnosti. Ne samo zaradi zgornje omejitve izplačil, temveč tudi pri zaposlenih z najnižjimi osebnimi dohodki.

Primer neke beogradske delavke ilustrativno to potrjuje. Njen mesečni osebni dohodek znaša 1.500 din. To je vsekakor malo. Povsem razumljivo se je delavka znašla na seznamu tistih, ki dobivajo največji otroški dodatek, ozimnico, regres za stanovanje, štipendijo za šolanje otrok. Kakorkoli že, na račun solidarnosti prejme še dodatnih 1.500 din. To se pravi še eno svojo plačo. Delavka sama pravi, da bi, če bi

hotela, lahko napravila znatno več in da bi tudi lahko zaslužila do 2000 din in več. Vendar se ji to ne izplača. V tem primeru bi izgubila tistih »solidarnih« 1.500 din.

Pomoč solidarno ogroženim je povsem pravilna in potrebna. Toda potrebno jo bo, kot vso socialno politiko, ločiti od principa nagrajevanja po rezultatih dela. Prava in potrebna solidarnost je samo tista, ki spodbuja na boljše in kvalitetnejše delo in ki vodi k temu, da bi bilo vsak dan manj tistih z nizkimi osebnimi dohodki. Današnja situacija je namreč takšna, da se niti ne ve, koliko zaposlenih je socialno ogroženih. Vsekakor pa jih je mnogo manj, kot to kažejo »paketi ozimnice«.

— Kako prideš najhitreje do kruha?
— ???
— Ja, za peka se greš učiti!

Čestitka iz ČSSR

Iz Ostrave ČSSR smo sprejeli naslednji telegram:
Vazeni soudruzí vedení odborneho učiliste np Bytostav Ostrava, pedagogíci pracovníci mistri učitele vychovatele i učni vam prejí k vasemu statnímu svátku mnoho úspěchu při budování sovělismu ve vasi krásne vlastní necht i nadále síli a rozkveta přátelství mezi násmi narody.

Bytostav — Ostava

Se en posnetek iz zveznih iger v Hercegovnem — namiznoteniška ekipa iz Slovenije

Slab začetek, dober konec?

Tako kot že nekaj let zapored nastopajo naši namiznoteniški igralci tudi v tekmovalstvu v republiški ligi. Njihova tokratna uvrstitev res ni preveč blesteča, toda povedati je treba, da so imeli v prvih kolih svoje najmočnejše nasprotnike. Imeli so edino spodrselaj v Kopru, kjer so proti domači Smedeli klonili po ogorčenem boju s 5:4. Tudi tri zmage njihovega najboljšega igralca Krnca niso vodile h končnemu uspehu. Toda stvari ne gre jemati preveč tragično, saj so v nadaljevanju tekmovalstvu že zabeležili svojo prvo zmago nad neposrednim tekmečem za izpad Prestrankom 5:1.

Do zaključka prvega dela tekmovalstva so le še tri kola in veliko možnosti, da v zadnjih treh kolih osvojijo naši gradbeniki vsaj še štiri točke, kar bi bila kar zadovoljiva

zaloga za nadaljevanje v drugem čelu.

Razpored tekem je v drugem delu mnogo ugodnejši, tako da bodo lahko osvojili še kakšni točki več kot v prvem delu in si tako zagotovili obstoj v družbi najboljših.

Sistem tekmovalstva je v letošnji sezoni tak, da lahko izpadeta dve ali pa celo štiri ekipe. Vse to pa je odvisno od udeležencev v zveznih ligah.

V dosedanjem delu tekmovalstva so igrali takole:

V prvem kolu so doživeli poraz proti kandidatu za prvaka Triglavu iz Kranja s 5:1, v drugem kolu jih je premagal Kemičar iz Hrastnika s 5:3 in v tretjem Smedela s 5:4. V nadaljevanju so gladko s 5:0 izgubili proti Ljubljani, nato pa doživeli svojo prvo zmago s Prestrankom 5:1.

Nezgode nas opozarjajo

V mesecu septembru se je pri delu poškodovalo 45 delavcev, na poti na delo in z dela pa se je poškodovalo 1 delavec.

Poškodoval se je vsak 140. delavec, kateri je povprečno болоval 17 dni. V tem času je izgubljenih 8266 dni zaradi bolovanja (poškodbe in bolečine) ali 7,44 odstotka od izvršenih delovnih dni v tem mesecu.

TOZD CELJE (4 poškodbe)

GASI Čazim, PU železokricev. Pri krivljenju armature ga je armaturna palica pritisnila na palec desne roke.

MUJČIK Mehmedalija, NK delavec. Imenovani je zabijal žičnik v letve, pri tem se je udaril s kladivom po palcu desne roke.

NOVOSEL Branko, KV zidar. Ob nastavitvi telefonskega kabla na nosilce je imenovani stal na lestvi. Ko se je spuščal, mu je spodrsnilo in je padel z višine ca. 1,50 m. Poškodoval si je desno roko v zapestju.

RADIOVEČI Negoslav, PU betoner. Pri izkopu jarkov je naletel v zemlji na odpadno pločevino. Ker pa s krampom ni mogel izriniti pločevine, jo je prijel z rokami in potegnil. Pri tem se je vrezal v kazalec in dlan desne roke.

TOZD JESENICE (8 poškodb)

KOZIČ Mičo, NK delavec. Pri razkladanju betonskih elementov si je imenovani odrgnil dva prsta leve roke.

HRNICA Isiam, NK delavec. Imenovani je bil zaposlen pri nakladanju opeke v japaner, z igličastim dvigalom. Pri dvigu je opeka padla iz japanerja in ga udarila v koleno desne noge.

ERAK Janko, KV tesar. Pri razopazjevanju nosilca je z roko prijel opažno ploščo, v kateri je bil zabiti žebelj. Pri tem se mu je žebelj zasadi v dlan leve roke.

BESIČ Feriz, PK betoner. Imenovani je bil še s tremi sodelavci poslan pri nameščanju naprave za dvigovanje siporex plošč na streho z žerjavom. V višini 4 m od tal je siporex plošča teže ca. 400 kg zdrsnila in padla na hrbet in glava

vo ponesrečenca, tako da je na mestu nezgode podlegel poškodbam.

ILIČ Miladin, PU tesar. Pri opaževanju temelja je stopil z levo nogo na žebelj, ki je bil v opažni plošči.

BESIČ Jusuf, KV tesar. Imenovani je na poravnalnem stroju obdeloval kos lesa, pri tem mu je spodrsnilo, tako da si je poškodoval dva prsta, sredinec in prstanec na levi roki.

VAJDEC Damjan, zidarski vajenec. Imenovani je bil zaposlen pri čiščenju odpadne malte in odpadkov opeke. V čepečem položaju je z zidarsko žlico strgal odpadke. Ob vzravnavi je stopil na konček opeke, tako da ga je zaneslo, pri tem se je oprjel zidu tako nerodno, da si je poškodoval mezinček leve roke.

BAKONIČ Hasib, PK miner. Imenovani je hotel nadaljevati z izkopom kanala. V ta kanal je z višine ca. 1 m skočil in si poškodoval levo nogo v gležnju.

TOZD KOPER (3 poškodbe)

ČATAK Munib, PK strojnik. Pri rušenju starega armiranega betona, je imenovanemu zdrsnilo kladivo, zaradi tega je omahnil, padel, ter si zvil silvo.

DARIŠ Silvo, PU delavec. 20-kilogramski kamen je zdrsnil z drobilca ter spodbil nogo imenovanemu, ki je stal na mreži.

MAŠKIČ Gojko, PK tesar. Pri zvrčanju betona iz samokolnice, mu je roka v ramenu izkočila iz sklepa.

TOZD LJUBLJANA (4 poškodbe)

SALIHBASIČ Sejdo, NK delavec. Pri nošenju cementa na ramenu v vrečah, se mu je odrgnila koža na ramenu.

KAMERIČ Kasim, KV tesar. Kos lesa, katerega je obdeloval s sekuro, mu je zdrsnil iz roke in se je pri tem usekal v levo roko.

STRAHJA Ivan, KV tesar. Pri odbijanju armirano-betonske stene v jasku, mu je odletela macola in se je udaril po nogi.

STANKOVIČ Miroljub, KV zidar. Imenovani je utrjeval tampon z na-

bijalom DELMAG v prostoru, pri tem delu se je preveč približal steni, katere je bila zaopazena, tako da je z levo roko udaril ob opaž, in si jo poškodoval.

TOZD LJUBLJANA OKOLICA (4 poškodbe)

HRNČIČ Franjo, KV tesar. Imenovani je še z enim delavcem prenašal element lovilnega odra (konzolo). Pri prenosu je konzola drugemu delavcu zdrsnila iz rok, padla na tla, drugi konec konzole pa je imenovanega zadel v desno nogo.

HAHVINDIČ Galip, NK delavec. Imenovani je obešal lopato na stojalo v skladišču, ker pa ga je v tem trenutku od zunaj nekdo poklical, se je obrnil, pri tem pa je lopata zdrsnila z ležišča in mu prerezala noht na palcu desne roke.

LOVŠIN Ivan, VK tesar. Prevažal je z japanerji beton. Pri tem je s kolesom japanerja zadel v tračnico, tako da je padel na japaner in se udaril na levo notranjo stran prsne- ga koša.

SALKIČ Hamid, NK delavec. Imenovani je s samokolnico dovažal beton na mesto betoniranja. Ko je iztovarjal, je samokolnico tako nerodno nagnil, da mu je pritisnila prst ob opaž in mu ga poškodovala.

TOZD MARIBOR (3 poškodbe)

BELCL Miran, KV zidar. Imenovani se je spotaknil ob napeto žično vrv, s katero je bil pritrjen opaž. Padel je na opažno ploščo, ter se zbodel z žičnikom v mezinček na levi roki.

KROKTER Ivan, VK tesar. Ob prehodu iz nasipa na spodnji plato je imenovani skočil z višine ca. 1 m na kamen in si pri tem poškodoval desno nogo v stopalu.

LOVRENCIČ Alojz, KV zidar. Pri opaženju nožnih korit je čistil priključek na siporex. Pri tem mu je prašina prišla v desno oko.

TOZD RAVNE (3 poškodbe)

ŽIGET Srečko, KV tesar. Pri žaganju lesa na krožni žagi mu je pri žaganju odletel opilek nekega kovinskega predmeta in mu poškodoval sklep prsta desne roke.

GRABUS Jakob, PK betoner. Pri odpiranju stranic avtomobila se mu je odprla še druga stranica in mu poškodovala kazalec desne roke.

TONIČ Novica, KV delavec. Pri prenosu odrskih cevi je stopil na žebelj.

TOZD NIZKE GRADNJE (5 poškodb)

MICIČ Simo, PU varilec. Pri ravnanju kotnika se mu je kotnik obrnil in mu stisnil prst leve roke.

SVEČEK Vinko, KV miner. Pri čiščenju srebota z ograje so se nanj podrla nenasajena železna ograjna vrata in ga poškodovala na desni strani čela.

VESELINOVIČ Velimir, PU tesar. Rezal je kos deske, pri tem je šel z roko preblizu ročne krožne žage, tako da si je ranil roko.

DELIČ Ramiz, PK varilec. Pri prenašanju pločevine mu je padec U profila poškodoval desno nogo.

SAKAČ Drago, šofer. Pri razkladanju stroja si je poškodoval kazalec desne roke.

TOZD KO LJUBLJANA (1 poškodba)

SNEDEC Janez, kovinostrugar. Pri vožnji s kolesom se je imenovani izognil avtomobilu in pri tem padel, ter si zlomil desno roko.

TOZD KO MARIBOR (1 poškodba)

LUŠICKY Marjan, strojni ključavničar, šofer. Imenovani je sodeloval na športnih igrah gradbincev, kjer si je pri igranju nogometa poškodoval stopalo desne noge.

TOZD LIO ŠKOFJA LOKA (4 nezgode)

ŽAGAR Janez, KV ključavničar. Delal je v bližini sodelavca, ki je brusil s kotnim brusilnim strojem, od tega mu je priletel opilek v desno oko.

SEBANIČ Karlo, NK delavec. Pri dolivanju nafte na cepilki, ki je bila v teku, si je poškodoval palec leve roke.

IVKO Drago, KV ključavničar. Pri prevozu s skrejperja na mesto mon-

Humoreska

Mesni zakon

Ko si človek zahoče meso, gre ponj v mesnico. In meni se je prav tisti dan zahotelo, da bi ga jedel. Se posebnost, ker sem v toku mesnih in brezmesnih razprtij ugotovil, da je novi zakon, predvsem kar se tiče mesne obdelave in predelave, na moji strani, to je na strani potrošnika.

Hura, ena nič za mene sem pomislil!

— Zravo kolega! — sem pozdravil mesarja Toneta, še vedno prepričan, da je zakon na moji strani in pred mesarjevo sekuro.

— Izvoli kolega! Povej kaj bi rad? ...vpraša Tone in šine s pogledom najprej po mesu in vzame sekuro.

— Meso! — mu odvrnem malo živajoče, prepričan, da je prišlo mojih pet minut.

— Boš govedino, kamelji kremenatec ali morda bivolje stegno? ...vpraša mesar Tone povsem mirno.

Takoj opazim, da se ni pametno šaliti. Verjetno mu je kdo že navsezgodaj stopil na kurje oko.

— Pol kilograma, samo pol kilograma teletine! — rečem mesarju in gledam, če je novi zakon o mesu še naprej proti meni, potrošniku.

Zamah z nožem in željeno meso se je umirilo na vagi.

— Ej, tovariš — mogočno vzkliknem — Ali še nisi slišal za novi zakon o mesu? Odstrani ta papir, v katerega si zavil meso! Po novem predpisu oz. mesopisu se meso meri brez lesnega ali brezlesnega papirja! Razumeš?

Tone je verjetno vstal na dve levi nogi. Kot zanalašč mi zavije meso še v debelejši papir.

— Čakaj Tone! — godrnja vzkliknem — Ali ne razumeš, da moraš spoštovati zakon? Brez papirja, razumeš, brez papirja!...

Prepričevanje kljub dobremu poznavanju z mesarjem ni zaleglo. Preprič je trajal toliko časa, da se je zvedelo, kdo ima prav.

Domov pa sem prinesel ...pol kilograma papirja.

taže, je hotel skrejper zadržati, da ne bi padel iz ročnega vozička. Skrejper je kljub temu zdrsnil in mu stisnil mezinček desne roke.

SALJUHU Ajeta, NK delavec. Ko je šel po stopnicah v klet zlagalnice, mu je na stopnicah spodrsnilo. Pri tem je padel in si poškodoval hrbtenico.

TOZD OGP LJUBLJANA (4 poškodbe)

DOLIČ Munio, PK betoner. Imenovani je stopal po kovinskih stopnicah navzdol iz betonarne na VIII. ploščadi. Čeprav se je z levo roko držal za stopniščno ograjo, mu je na višini 60 cm od tal (na IV. stopnici) spodrsnilo, tako da je padel vznok, pri čemer se je udaril na hrbet.

KEČEK Josip, PU betoner. Imenovani je s sodelavcem dvigal z dvigalom bet. distančne plošče iz lesenega paketa opaža. Ko je dvigal drugo ploščo ca. 5 cm od tal, so se ostale tri plošče izvrtnile od opaža in udarile imenovanega po stopalu leve noge.

KOLARIČ Stefan, PU betoner. Imenovani je betoniral fasadno ploščo za V. P. Pri hoji je stopil na leseno zagazdo, ki se je pod težo koraka obrnila in ga udarila na levo golen.

KOZAR Milan, PU zidar. Imenovani je betoniral gredne robnike. Med delom je šel mimo stoječega stroja za izdelavo betonskih cevi, in samovoljno vključil pogon tega stroja, pri čemer mu je rotacijska glava priščičila palec desne roke.

TOZD SPO LJUBLJANA (1 poškodba)

ŠTUCIN Florijan, strojnik. Pri montaži prednjega kolesa na bagru LIPHER je nastavljal zavorni mehanizem, pri tem mu je spodrsnil drog in ga udaril po čelu.

TOZD ŽELEZOKRIVNICA (brez poškodb)

V tem mesecu ni bilo zabeleženih nezdgod pri delu.

Bojan Bambič

»GRADISOV VESTNIK« ★ Stran 11

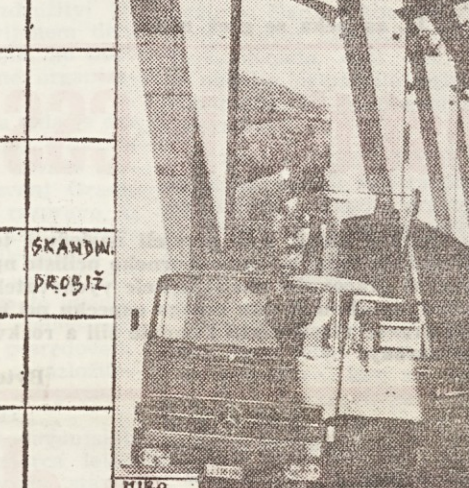
Križanka

„JUBILEJ GLASILA“

Ljubljana, December 1974

GLABILD GRADISA

A black and white photograph of a man in a suit and tie, sitting at a desk with papers and a lamp. The man is looking directly at the camera. The desk is cluttered with various papers and a small lamp is visible on the right side. The background is dark and indistinct.

	DEL CER- CA (ZA MLATI- TEV)						
	SKANDIN. PROBIZ						
		HIRO KRAMBERG	NEMŠKA REKA (REV)	ISRALNA KARTA ANTON VISNER			
	TILVAL- SLOQ						
	LETO-						

	MOTORN VOZILO				
	TUREK			OSOLNIK VLADO	
				JEZIK MI SE NI ODHVEL	
			GREDISEA VRENSJA		
			STARO- VASNIK		
NADA MALEK				TENISKI KLUB	
PRESNAL MARSEILLA				MLAJTA KAMENA DOBA	
		OTOK V OTOCJU TUAMOTU			
	IZRAZ PRI KARTANJA			SIVCAR. KANTON	LJUBI - TELJ

		GRSKA ERKAJMI PRIMAR- SKA JED			
		TVEZKI MODRIJAN VROSTAKI			
		STANE UHAN			
			RIMSKI CESAR		
			TUKAJ		
		OBLIKA MOS. IMEWA			
		OPOMIN GRAJA			

